

Buskskvetten

nr. 1, 1995. 18. årgang.

Organ for Norsk Ornitologisk Forening,
avdeling Buskerud.

Buskskvetten, nr. 1-1995, 19. årgang

Utgiver: Norsk Ornitologisk Forening, avdeling
Buskerud - fylkets fuglevernforening.

Så er det et nytt nummer av Buskskvetten på tur. Siden sist har redaktøren - i alle fall etter egen oppfatning - mast gjentatte ganger om mer stoff. Fram til ca. midt i januar var oppfordringen - med to unntak - ikke fulgt opp, men så løsnet det, og i løpet av ei ukens tid kom det inn stoff nok to numre av bladet. Redatøren kan derfor her og nå love minst én utgivelse til av Buskskvetten i inneværende år.

Stoff nok - javel, men dét faktum er ingen unnskyldning for ikke å skrive mer. Bilder har vi fått en del av, men det er uansett en fordel at det til artiklene også er lagt ved illustrasjoner eller svarthvit-fotos. Nå i data-alderen er det heller ikke for mange uoverstigelige problemer forbundet ved det å lage enkel grafikk i tilknytning til artiklene. Alt sånt løser opp og løfter bladet adskillige hakk - ikke minst mht. lesbarhet og slike ting.

Anders H.

Innhold 1/95:

3. Leder
4. Linnestranda 1994
14. Arktiske vadere i Tyrifjorden
20. Høst- og vinterbestanden av sangsvaner i Buskerud
28. Årsberetninger
37. Låvesvala - årets fugl i 1995
38. Gråhegra hekker i Buskerud
40. Opprop om dvergspett
41. NOF's årsmøte for første gang i Buskerud
42. Åssida-prosjektet

Forsiden: Mange fører fugler vinterstid. Sånt fører til nærkontakt folk og fugl imellom, og det er aldri negativt. Foto: Tom Schandy.

Viktige adresser innen NOF-Buskerud:

NOF-Buskerud, Postboks 8, 3576 Hol.

NOF, Øvre Eiker lokallag, Boks 31, 3301 Hokksund

NOF, Hemsedal lokallag, v/Bent Fjeldheim, 3560 Hemsedal.

NOF, Geilo lokallag v/Jørgen K. Larsen, Langehaugvn., 3580 Geilo.

NOF, Drammen Lokallag, Boks 228, 3001 Drammen.

NOF, Ringerike lokallag, Boks 2058 Veien, 3501 Hønefoss.

LEDER

Naturvernåret 1995...

Årene går, og hvert av dem får hver sin mer eller mindre tilfeldige betegnelse. Nå er det bestemt at naturvernåret er en av merkelappene vi kan sette på 1995. Tro om det vil få noen betydning? Vil det gjøre jobben enklere for oss smålinger som ønsker å ta vare på natur og dyreliv?

Forhåpentligvis blir ikke naturvernåret 1995 bare en meningsløs merkelapp. Signaler er allerede gitt om at barskogsverneplanen skal oppgraderes, verneplanen for Oslofjorden er i anmarsj og flere nye prosjekter viser en viss satsning fra offentlig hold.

Likevel - mye står igjen før vi kan si oss fornøyd med statlige prioriteringer og mål. Gaupa er igjen jaktbar mange steder, det er et skrikende behov for bedret forvaltning av fredede områder (for eksempel Hardangervidda...) og veiplaner tar stadig mer offentlige midler. Hva slags signaleffekt gir Stortinget fra seg når miljøvernensiden totalt sett nedprioriteres i statsbudsjettet i et naturvernår?

To temaer skal være hovedsakene i naturvernåret 1995 - biologisk mangfold og allemannsretten. Vi som miljøvernorganisasjon må passe på at hovedvekten legges på det første leddet. Faren er stor for at vi skal få et nytt friluftslivets år, og dermed kommer naturvernet i annen rekke.

Dyrevernsiden bør også markeres i et slikt år. Jakt og forvaltningsproblematikk er temaer vi i NOF bør få frem i løpet av året.

Nok om "de store linjene". NOF Buskerud driver på, for tiden går mye tid med til planlegging frem mot NOF - sentralt - årsmøtet i Drammen 27 - 30.04. Ellers jobbes det med temaer som skogforvaltning, planarbeid, ATLAS - prosjekt og mye annet.

En liten oppfordring til slutt: *Møt opp på NOF - sentralt - årsmøtet!* Dette en av de få sjansene du har til å bli godt kjent med NOF!

Hilsen fra

LINNESSTRANDA - ÅRSRAPPORT 1994

Også i 1994 har Linnestranda vært et av NOF - Drammen & Omegn lokallags satsningsområder. Flere interessante observasjoner, kombinert med byggingen av fugletårn, har skapt økt interesse om denne grønne perlen rett ved Drammen sentrum.

Torkild Jensen og Lars Thomas Poppe

Innledning

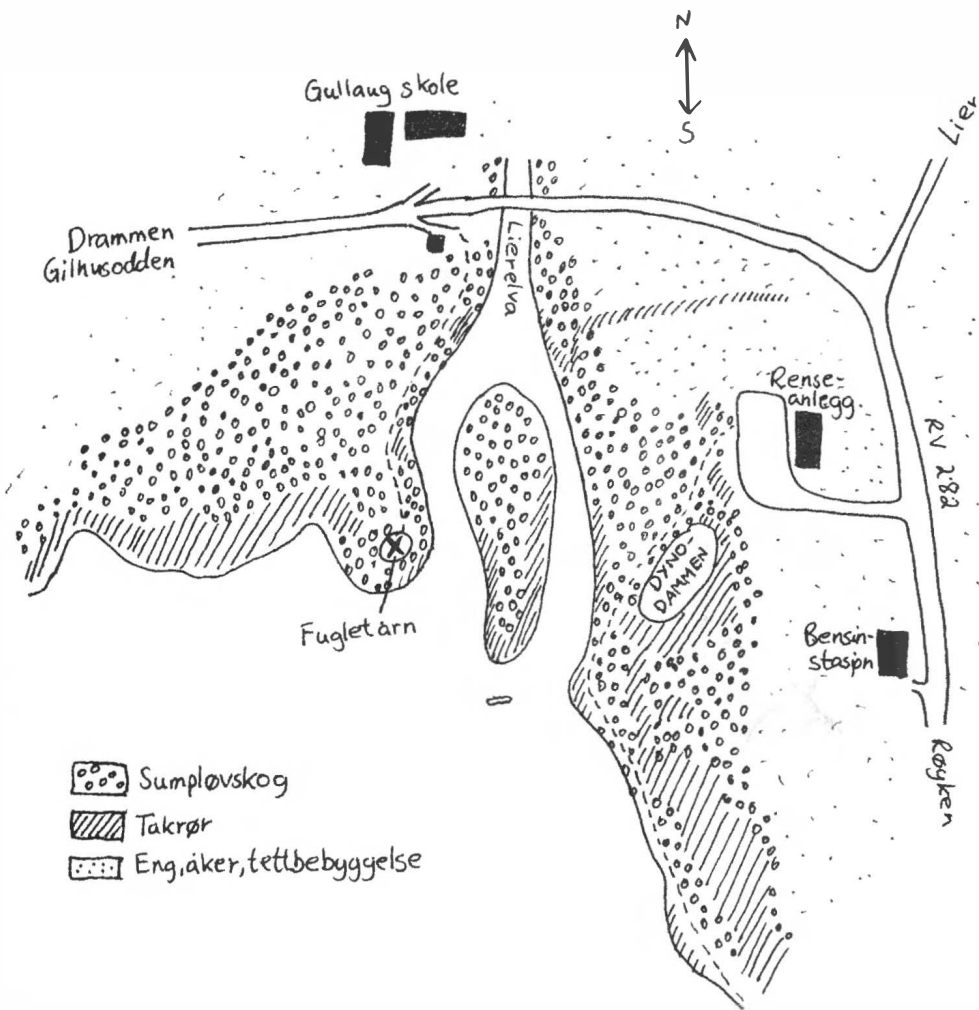
Linnestranda har fra tidlig i NOF - Drammen & Omegns historie vært et aktivitetssentrum for lokallaget. I begynnelsen av 1980 - årene ble det drevet ringmerking her, og utførlige takseringer ble gjennomført. Blant annet disse opplysningene medvirket til at området ble fredet som naturreservat i 1985.

Fra 1985 og frem til 1991 skjedde imidlertid lite i området. I 1991 fant man imidlertid ut at det var interessant å følge opp området videre, særlig etter fredningen, for å se hvordan fuglefaunaen utviklet seg. Dessuten er Linnestranda et av Buskeruds mest interessante fugleområder. Dermed ble det igangsatt et registreringsprosjekt, og midler ble tildelt prosjektet fra fylkesmannen. I 1991, 1992 og 1993 pågikk dette prosjektet med støtte fra Viltfondet. At det ikke ble søkt om midler for 1994, skyldes i hovedsak at andre arbeidsoppgaver måtte prioriteres høyere. Også i 1994 har området blitt besøkt jevnlig, og resultatene herfra er ikke så verst, noe denne rapporten beretter om.

Områdebeskrivelse

Linnestranda er lokalisert ca. 10 km utenfor Drammen sentrum, ved utløpet av Lierelva. Linnestranda/Gilhusodden naturreservat er et område som utgjør ca. 30 mål. Lokaliteten representerer en type biotop som tidligere var mangfoldig nederst i Drammens - dalen; trolig så det likeens ut helt vestover til Drammenselvas utløp. Typisk for området er forholdsvis høyvokst, tett løvskog med stedvis sumpaktig preg. Mange slyngplanter vokser oppover langs stammene, og undervegetasjonen er gjennomgående høy. Flere steder dominerer brennesla totalt i feltsjiktet. Skogen er tildels ufremkommelig, og en er stort sett avhengig av stier for å komme seg frem. Skogen vokser i et belte ut mot sjøen, og innenfor dette ligger vide åkermarker, avbrutt av veier og industrianlegg. Ytterst mot sjøen vokser et 10 -100 m bredt takrørbelte, med innslag av dunkjevle og siv/starrvegetasjon. Grunnen i området er for en stor del elveslam. Selve Gilhusodden er en del av deltaet til Lierelva, og flere steder finnes eldre, nå avstengte og nesten gjengrodde elveløp. Sjøen utenfor er svært grunn, og overvintringsforholdene og næringstilgangen for fugl er periodevis gunstige. Selve Linnestranda (reservatet) har et forholdsvis urørt preg, og skogen kan karakteriseres som naturskog. Området ligger inneklemt mellom flere boligområder, og store veianlegg og industrianlegg i nærheten fører til en del støy. Stedvis er ferdselen i området betydelig, og dette kan medføre en mindre innholdsrik hekkefauna, særlig av vannfugl.

Det henvises til Jensen (1994) for nærmere beskrivelse av og omtale av menneskelige aktiviteter/miljøproblemer i området. Disse rapportene omtaler også den tidligere feltaktiviteten i området.

- Sumpløvsskog
- Takrør
- Eng, åker, tettbebyggelse

Feltarbeid og resultater sesongen 1994

Aktiviteten i området var relativt høy i 1994. Totalt ble 30 registreringsturer gjennomført, og resultatene ble noe bedre enn i 1993. Faktisk ble fjoråret en av de beste feltsesongene gjennom tidene i området, vi må tilbake til begynnelsen av 1980 - tallet for å finne lignende feltaktivitet. En svakhet er at innsatsen ble svært konsentrert og dårlig koordinert. Faktisk besøkte 4 personer området på samme dag uten at noen visste om at andre var der! Dette gjør at det statistiske materialet fremdeles er noe tynt, og gir mye bedre dekning om våren enn om høsten. April og mai var de klart mest besøkte områdene, med henholdsvis 12 og 9 turer. Det høyeste artsantallet ble oppnådd i uke 18 (primo mai), med 54 arter. Gjennomsnittlig artsantall pr. uke med feltaktivitet var 31. Se forøvrig artslisten og kommentarene til denne.

Følgende personer har bidratt med opplysninger for 1994:

Andersen, Rolf E (REA)	Jensen, Torkild (TJE)
Andersen, Vegard (VAN)	Poppe, Lars Th. (LTP)
Andersen, Tonny (TAN)	Stueflotten, Steinar (SST)
Bakken, Ole E. (OEB)	Tollefsen, Erland (ETT)

Samt diverse medlemmer av NOF, Drammen & Omegn lokallag.

Artsliste

I 1994 ble 87 arter registrert ved Linnestranda. Følgende artsliste viser arter observert i 1994 samt den totale listen. Det presiseres at funnene fra 1994 ennå ikke er behandlet av LRSK (den lokale rapport- og sjeldenhetskomite) eller NSKF (norsk sjeldenhetskomite for fugl).

Koder: [h] - hekket tidligere
 (h) - hekket tidligere, status nå ukjent
 h - mulig hekkefugl
 H - hekkefugl i lite antall
 HH - vanlig hekkefugl
 sj - sporadisk gjest, < 10 funn
 x - uregelmessig gjest, > 10 funn
 X - regelmessig streif- eller trekkgjest
 + - første gang registrert i 1994

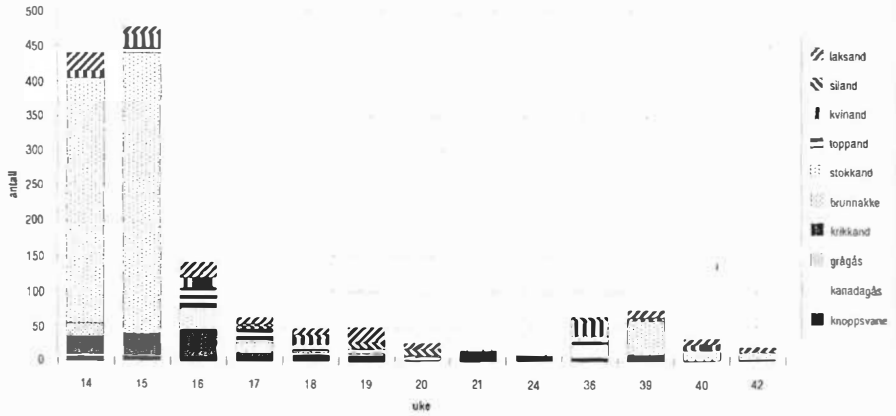
Kodene er basert på en sammenstilling av tidligere rapporter og de resultater som kommer frem i denne rapporten (se litteraturlista). Kolonnen til høyre markerer hvilke arter som er observert i 1994 (disse er avmerket med et lite kryss).

ART	KODE	1994
Storlom <i>Gavia arctica</i>	sj	x
Toppdykker <i>Podiceps cristatus</i>	X	x
Horndykker <i>Podiceps auritus</i>	sj	
Storskarv <i>Phalacrocorax carbo</i>	x	x
Gråhegre <i>Ardea cinerea</i>	X	x
Knoppsvane <i>Cygnus olor</i>	H	x
Sangsvane <i>Cygnus cygnus</i>	X	
Kanadagås <i>Branta canadensis</i>	[H]	x
Grågås <i>Anser anser</i>	x	x

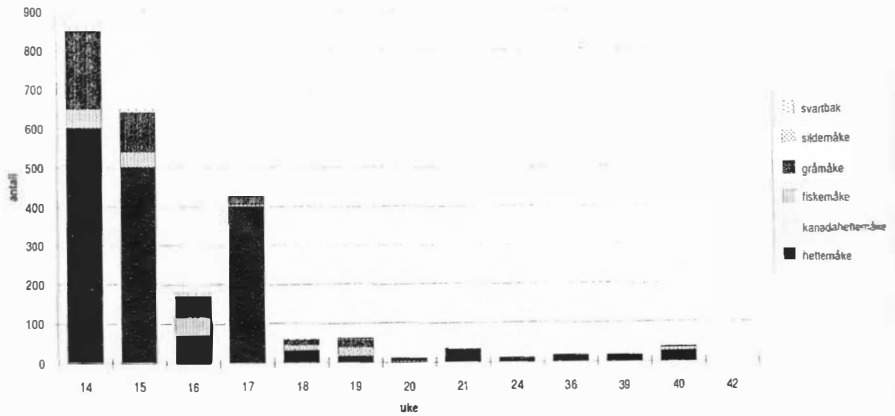
3.06.94

Sædgås <i>Anser fabulis</i>	sj	
Gås <i>Anser</i> sp.	sj	x
Stokkand <i>Anas platyrhynchos</i>	HH	x
Sjertand <i>Anas acuta</i>	sj	
Brunnakke <i>Anas penelope</i>	X	x
Krikkand <i>Anas crecca</i>	X	x
Knekkand <i>Anas querquedula</i>	x	
Skjeand <i>Anas clypeata</i>	x	
Gravand <i>Tadorna tadorna</i>	X	
Rustand <i>Tadorna ferruginea</i>	sj	
Toppand <i>Aythya fuligula</i>	{h}	x
Bergand <i>Aythya marila</i>	x	
Taffeland <i>Aythya ferina</i>	x	
Kvinand <i>Bucephala clangula</i>	X	x
Havelle <i>Clangula hyemalis</i>	sj	
Ærfugl <i>Somateria mollissima</i> +	sj	x
Svartand <i>Melanitta nigra</i>	sj	
Siland <i>Mergus serrator</i>	X	x
Laksand <i>Mergus mergamser</i>	X	x
Lappfiskand <i>Mergus albellus</i>	sj	
Musvåk <i>Buteo buteo</i>	x	
Hønehauk <i>Accipiter gentilis</i>	X	x
Spurvehauk <i>Accipiter nisus</i>	X	x
Fiskeørn <i>Pandion haliaetus</i>	X	x
Myrhauk <i>Circus cyaneus</i>	x	
Storfalk sp. <i>Falco rusticolus/peregrinus</i>	x	
Tårnfalk <i>Falco tinnunculus</i>	X	
Fasan <i>Phasianus colchicus</i>	H	x
Trane <i>Grus grus</i>	x	
Vannrikse <i>Rallus aquaticus</i> +	sj	x
Mvrrikse <i>Porzana porzana</i>	x	
Sivhøne <i>Gallinula poropus</i>	h	x
Sothøne <i>Fulica atra</i>	{h}	
Tjeld <i>Haematopus ostralegus</i>	h	x
Vipe <i>Vanellus vanellus</i>	H	x
Sandlo <i>Charadrius hiaticula</i>	h	x
Dverglo <i>Charadrius dubius</i>	{h}	
Steinvender <i>Arenaria interpres</i>	x	
Tundrao <i>Pluvialis squatarola</i>	x	
Heilo <i>Pluvialis apricaria</i>	X	
Tundrasnipe <i>Calidris ferruginea</i>	x	
Myrsnipe <i>Calidris alpina</i>	X	
Polarsnipe <i>Calidris canutus</i>	X	
Dvergsnipe <i>Calidris minuta</i>	X	
Temmincksnipe <i>Calidris temminckii</i>	x	
Rugde <i>Scolopax rusticola</i>	X	
Kvartbekkasin <i>Lymnocyptus minimus</i>	sj	
Enkeltbekkasin <i>Gallinago gallinago</i>	h	x
Dobbeltbekkasin <i>Gallinago media</i>	sj	
Bekkasin sp. <i>Gallinago gallinago/media</i>	x	x
Småspove <i>Numenius phaeopus</i>	x	
Storspove <i>Numenius arquata</i>	X	x
Strandsnipe <i>Actitis hypoleucos</i>	H	x
Grønnstilk <i>Tringa glareola</i>	X	x

Andefugl ved Linnestranda 1994

Måker ved Linnestranda 1994

DIAGRAMMER

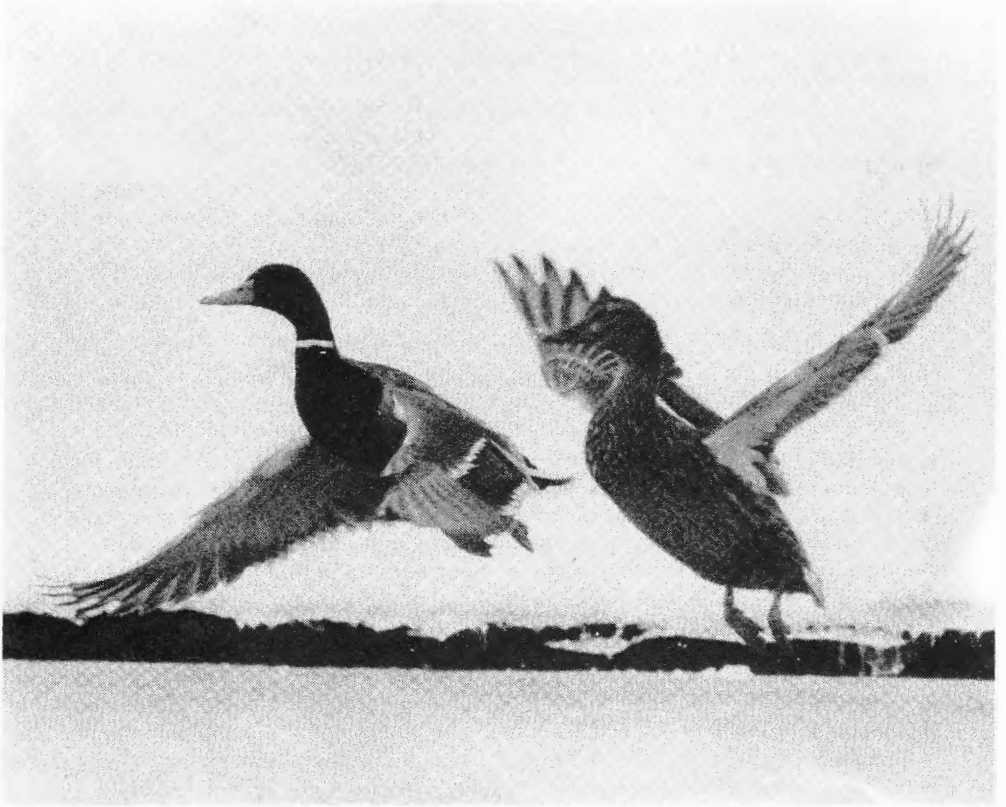
Andefugl ved Linnestranda 1994. Stokkanda dominerte sterkt, og opptrådte i høyere antall om våren enn i 1993, mens høsten var "andefattig".

Måker ved Linnestranda 1994. Legg merke til de store antall hettemåker om våren.

Skogsnipe <i>Tringa ochropus</i>	X	x
Gluttsnipe <i>Tringa nebularia</i>	X	x
Rodstilk <i>Tringa totanus</i>	h	x
Sotsnipe <i>Tringa erythropus</i>	x	
Brushane <i>Philomachus pugnax</i>	x	
Polarmåke <i>Larus hyperboreus</i>	sj	
Svarthak <i>Larus marinus</i>	X	x
Sildemåke <i>Larus fuscus</i>	X	x
Gråm. åkel <i>Larus argentatus</i>	h	x
Fiskemåke <i>Larus canus</i>	h	x
Hettemåke <i>Larus ridibundus</i>	h	x
Kanadahettemåke <i>Larus philadelphia</i> +	sj	x
Splitterne <i>Sterna sandvicensis</i>	sj	
Makrellterne <i>Sterna hirundo</i>	X	x
Rødnebbterne <i>Sterna paradisaca</i> +	sj	x
Bvdue <i>Columba livia</i>	X	x
Skogdue <i>Columba oenas</i>	X	
Ringdue <i>Columba palumbus</i>	H	x
Tyrkerdue <i>Streptopelia decaocto</i>	X	
Gjok <i>Cuculus canorus</i>	x	
Hornugle <i>Asio otus</i>	x	
lordugle <i>Asio flammeus</i>	x	
Kattugle <i>Strix aluco</i>	h	
Tårnseiler <i>Apus apus</i>	X	x
Istugl <i>Alcedo atthis</i>	x	
Grønnspekk <i>Picus viridis</i>	h	x
Gråspekk <i>Picus canus</i>	X	
Flågspekk <i>Dendrocopos maior</i>	h	x
Dvergspett <i>Dendrocopos minor</i>	H	x
Hvitrågspekk <i>Dendrocopos leucotos</i>	sj	
Svartspekk <i>Dryocopus martius</i>	x	
Vendehals <i>Junco torquilla</i>	X	
Sanglerke <i>Alauda arvensis</i>	H	x
Sandsvale <i>Riparia riparia</i>	X	x
Låvesvale <i>Hirundo rustica</i>	X	x
Taksvale <i>Delichon urbica</i>	X	x
Trepipplerke <i>Anthus trivialis</i>	X	x
Heipipplerke <i>Anthus pratensis</i>	X	x
Gulerle <i>Motacilla flava</i>	X	
Vintererle <i>Motacilla cinerea</i>	h	
Linerle <i>Motacilla alba</i>	H	x
Tornskate <i>Lanius collurio</i>	X	
Varsler <i>Lanius excubitor</i>	x	
Sidensvans <i>Bombucilla garrulus</i>	X	
Stær <i>Sturnus vulgaris</i>	H	x
Nøtteskrike <i>Garrulus glandarius</i>	X	x
Skjære <i>Pica pica</i>	H	x
Kaie <i>Corvus monedula</i>	h	x
Kornkråke <i>Corvus frugilegus</i>	x	x
Kråke <i>Corvus corone</i>	H	x
Ravn <i>Corvus corax</i>	x	
Gjerdesmett <i>Troglodytes troglodytes</i>	h	x
Iernspurv <i>Prinella modularis</i>	h	
Gresshoppesanger <i>Locustella naevia</i>	X	

Sivsanger <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	X	
Mvrsanger <i>Acrocephalus palustris</i>	h	x
Rørsanger <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	HH	x
Gulsanger <i>Hippolais icterina</i>	H	x
Møller <i>Sylvia curruca</i>	[h]	
Munk <i>Sylvia atricapilla</i>	H	x
Tornsanger <i>Sylvia communis</i>	x	
Hagesanger <i>Sylvia borin</i>	H	x
Bøksanger <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	x	
Gransanger <i>Phylloscopus collybita</i>	X	x
Løvsanger <i>Phylloscopus trochilus</i>	HH	x
Fuglekonge <i>Regulus regulus</i>	X	
Gråfluesnapper <i>Muscicapa striata</i>	X	
Svarthvit fluesnapper <i>Ficedula hypoleuca</i>	H	x
Nattergal <i>Luscinia luscinia</i>	h	x
Rødstrupe <i>Erithacus rubecula</i>	H	x
Blåstrupe <i>Luscinia svecica</i>	X	
Rødstjert <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	X	
Buskskvett <i>Saxicola rubetra</i>	H	
Steinskvett <i>Oenanthe oenanthe</i>	X	x
Ringtrost <i>Turdus torquatus</i>	x	
Svarttrost <i>Turdus merula</i>	H	x
Gråtrost <i>Turdus pilaris</i>	H	x
Måltrost <i>Turdus philomelos</i>	H	x
Rødvingetrost <i>Turdus iliacus</i>	H	x
Stjertmeis <i>Aegithalos caudatus</i>	x	
Løvmeis <i>Parus palustris</i>	H	x
Granmeis <i>Parus montanus</i>	X	
Blåmeis <i>Parus caeruleus</i>	H	x
Kjøttmeis <i>Parus major</i>	H	x
Spettmeis <i>Sitta europaea</i>	H	x
Trekryper <i>Certhia familiaris</i>	h	
Gråspurv <i>Passer domesticus</i>	X	x
Pilfink <i>Passer montanus</i>	X	x
Bokfink <i>Fringilla coelebs</i>	HH	x
Bjørkefink <i>Fringilla montifringilla</i>	X	x
Grønnfink <i>Carduelis chloris</i>	H	x
Stillits <i>Carduelis carduelis</i>	h	x
Grønnsisik <i>Carduelis spinus</i>	X	x
Tornirisk <i>Carduelis cannabina</i>	x	x
Bergirisk <i>Carduelis flavirostris</i>	x	
Gråsisik <i>Carduelis flammea</i>	X	
Rosenfink <i>Carpodacus erythrinus</i>	h	
Dompap <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	X	
Kjernebiter <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	X	
Lappspurv <i>Emberiza lapponicus</i>	x	
Snøspurv <i>Plectrophenax nivalis</i>	X	
Gulspurv <i>Emberiza citrinella</i>	H	x
Hortulan <i>Emberiza hortulana</i>	h?	
Sivspurv <i>Emberiza schoeniclus</i>	HH	x

TOTALT: 164 (+3) arter observert. Av disse ble 87 (53,0 %) registrert i 1994.

Stokkanda er den klart dominerende andeart ved Linnestranda. Foto: Tom Schandy.

Kommentarer til artslisten

I det følgende er noen av artene fra listen kommentert nærmere.

STORLOM

Sjelden art i området. 1 ind. observert 16.05 (LTP).

TOPPDYKKER

Ble ikke registrert ved Linnestranda i 1992 og 1993. I 1994 ble 1 - 2 individer sett flere ganger i april og mai. Det kan tenkes at toppdykkeren kan komme til å hekke i området i fremtiden.

ÆRFUGL

Ny art for området i 1994. 1 hunn ble observert 14.05 (LTP).

VANNRIKSE

Ny art for Linnestranda i 1994. Observert 2 ganger i 1994: 31.04 (LTP) og 11.09 (TJE). Det er ikke umulig at arten kan hekke i området, men dens skjulte levevis vanskeliggjør hekkefunn.

VIPE

I tillegg til at vipa som vanlig hekket på åkrene ved Gilhusodden, ble opptil 20 ind. sett på vårtrekk, med hovedtyngden i slutten av april.

SKOGSNIPE

Arten er normalt en uregelmessig trekkgjest i området. I 1994 ble den innimidlertid sett ofte og i antall på opptil 5 ind. på vårtrekket, flest i midten/slutten av april. Forøvrig ble både rødstilk, strandsnipe, gluttsnipe, storspove og sandlo registrert, men alle disse opptrådte i mindre antall.

KANADAHETTEMÅKE

Ny art for området i 1994. Blir observasjonen av en 1K+ 06.09 (LTP) godkjent av NSKF, blir dette det andre funnet av arten i Norge!

HETTEMÅKE

Opptrådte frem til slutten av april i store antall ved Linnestranda. Høyeste registrerte antall var 600 ind. 06.04 (REA).

SVARTBAK

Hypigere registrert og i større antall enn tidligere år, ser ut til å øke i området. Høyeste registrerte antall: 20 ind. 06.04 (REA).

RØDNEBBTERNE

Ny art for området i 1994. 1 ind. observert 23.05 (LTP).

DVERGSPETT

I 1993 ble det reist mistanke om hekking i området, grunnet flere "mistenkelige" observasjoner i hekketiden. I 1994 ble ett par funnet hekkende (VAN, TJE, LTP), og i tillegg hekket muligens enda ett par (LTP). Den positive utviklingen for dvergspetten i området er gledelig, da den ellers ser ut til å gå tilbake i antall.

MYRSANGER

Også i år var myrsangeren på plass. 15 ekskursjonsdeltagere fra NOF - Drammen & Omegn hørte en syngende hann på det vanlige stedet, ved renseanlegget, 17.06. Dette er det 4. året på rad den har hatt tilhold her, og hekking er vel sannsynlig.

KORNKRÅKE

Sjelden art i området. 1 ind. ble observert 21.10 (LTP).

Fugletårnet på Linnestranda

Etter et par måneder med intens jobbing, står fugletårnet på Linnestranda endelig klart. skrivende stund slås de siste spikrene i tårnet, som vil være klart til bruk så fort isen går.

Arbeidet har vært utført av arbeidsledige på oppdrag fra Lier kommune. Det ble inngått en avtale om at NOF - Drammen & Omegn lokallag står ansvarlige for vedlikeholdet av tårnet.

Arbeidet har ikke vært lett, siden alt av byggematerialer måtte fraktes ned Lierelva med båt. Dette gjorde arbeidet kronglete, men sparte vegetasjonen for mye skade. Til tross for transportproblemene har arbeidet gått fort unna, og alle brukerne av tårnet i fremtiden er en stor takk skyldig til både Lier kommune og arbeidsfolkene som gjorde jobben!

Utsikten er flott fra tårnet. Tårnet ble besøkt i nesten ferdig tilstand før isen la seg, og det ble konstatert at man får god oversikt over hele området. Som ved Fiskumvannet meldte diskusjonen seg om fugletårnet ville føre med seg ulemper for natur og fugleliv. Linnestranda er som kjent også naturreservat, og vernebestemmelser må følges opp av alle. Likevel bør tårnet ikke føre til mer belastning. Den allerede eksisterende ferdselen i området blir nå mer kanalisert. Tidligere gikk det en sti på samme sted som tårnet står, og det måtte ikke fjernes nevneverdig vegetasjon i forbindelse med byggingen. Håpet er at tårnet medfører bedret overvåking av området, og dermed får en positiv effekt på naturen.

Uansett - alle ornitologer inviteres til et besøk i Buskeruds andre fugletårn - det er turen verdt!

Litteratur

- Jensen, T. 1993. *Prosjekt Linnestranda. Årsrapport 1993*. Fugl og natur i Buskerud - nr. 2. Drammen. 13 s.
- Winness, M. 1983. *Linnestranda - rapport 1981 - 2*. Buskskvotten 1/1983. 8 s.

ARKTISKE VADERE PÅ HØSTTREKK I TYRIFJORDEN I 1991 OG 1992.

av Bjørn Harald Larsen

INNLEDNING.

I 1991 og 1992 var Tyrifjorden sterkt nedtappet store deler av sommeren og høsten pga. damarbeider ved Vikersund. Eldre folk kunne fortelle at de ikke hadde sett fjorden så lav siden tidlig på 1920-tallet. I 1992 ble fjorden fylt opp igjen i løpet av august, mens den i 1991 var ekstremt lav helt fram til november. Dette førte til at store mudderflater i de grunneste delene av fjorden - Nordfjorden, Sælabonn/Svarstadvika, Storøysundet, Steinsvika og utosen av fjorden ved Vikersund - ble blottlagt i vadefuglenes trekkperiode.

Dessverre ble ikke tid til å foreta en så grundig undersøkelse av trekket i disse områdene som ønskelig. Fra juni foreligger bare noen få besøk i Steinsvika og Nordfjorden, mens det fra perioden 15/7 til 15/8 ble foretatt flere besøk i de nordre delene av fjorden, vesentlig i 1992. I 1991 ble det også foretatt enkelte tellinger i slutten av august, i september og fram til midten av oktober, de fleste i Nordfjorden og Steinsvika. De eneste opplysningene fra området ved utosen av fjorden er fra slutten av september og første halvdel av oktober i 1991.

Foruten forfatteren, har Kent Myrmo og Geir Gaarder bidratt med opplysninger om vadertrekket disse to årene.

MANGE VOKSNE, ARKTISKE VADERE RASTET.

De voksne vadernes trekk til myte- og vinterområder, som foregår fra begynnelsen av juni (bl.a. sotsnipe og brushane) og til midten av august, har ikke det samme omfang og utstrekning som ungfuglenes trekk seinere på høsten. Voksenfuglene oppholder seg heller ikke så lenge på rasteplassene. Dette trekket berører i liten grad vestkysten av Norge, og kanskje er det derfor det er dårligere beskrevet enn ungfugltrekket. Selv i det nyutkomne, og godt oppdaterte bokverket om norsk fuglefauna - "Norsk Fugleatlas" - er det ufullstendige, og i enkelte tilfeller feilaktige, opplysninger om dette trekket. Bl.a. gjelder dette tidspunktet for når de voksne fuglene starter trekket.

Det kan se ut som de voksne vaderne i hovedsak trekker på bred front mot SV gjennom det sørlige Skandinavia. Fra innlandet i Sør-Sverige og Østersjøkysten er trekket godt dokumentert og av atskillig større omfang enn i Norge. Fra innlandet i Sør-Norge er lite kjent fra før om dette trekket. Som regel er de fleste gode rasteplassene i innlandet utilgjengelige for vaderne på denne tiden, p.g.a. høy vannstand i de største innsjøene. Først et stykke ut i august blir bl.a. Mjøsa og Randsfjorden enkelte år tappet såpass ned at mudderbanker blir blottlagt, og næring blir tilgjengelig for vaderne.

Med Tyrifjorden så sterkt nedtappet på sommerstid i 1991 og 1992, fikk vi et bedre inntrykk av trekkets forløp også i innlandet. Det mest overraskende var det store innslaget

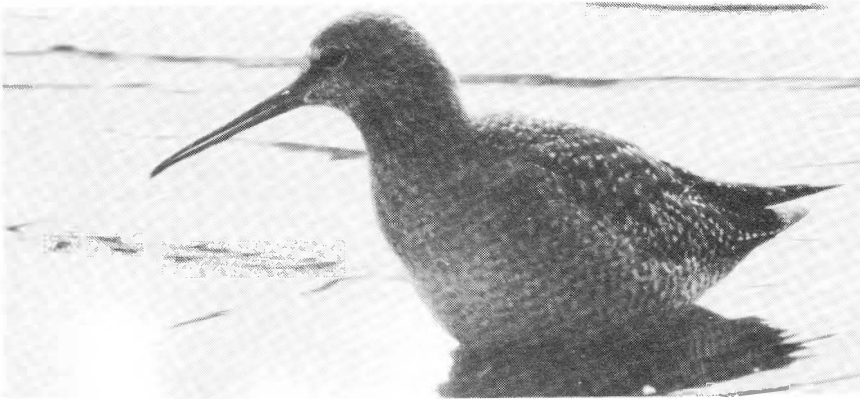
av voksne, arktiske vadere. Artsvariasjonen var stor, og enkelte arter opptrådte også i respektable antall i de beste områdene, f.eks. polarsnipe, sotsnipe og lappspove. Også enkelte av våre hjemlige vaderarter nådde opp i store antall, bl.a. sandlo og rødstilk.

Ungfugltrekket var meget godt i 1991, da fjorden holdt seg lav hele høsten. Omfang og utstrekning av dette trekket er godt kjent og dokumentert fra tidligere i innlandet, men bl.a. myrsnipe og tundralo opptrådte i antall som man må tilbake til midten av 70-tallet for å finne paralleller til i innlands-Norge. Dette skyldes nok også at flere av de arktiske bestandene av vadefugl hadde et spesielt godt produksjonsår i 1991.

25 VADERARTER REGISTRERT.

I løpet av de to årene ble det registrert hele 25 vaderarter på høsttrekk i Tyrifjorden/Steinsfjorden. Generelt var inntrykket at de voksne arktiske vaderartene opptrådte mer vanlig og i større antall i 92. Likeledes så det ut til at våre hjemlige hekkende vadere hadde en bedre ungeproduksjon i 91 enn i 92. Nedenfor er det kort kommentert litt om de fleste artenes forekomst.

Sotnsnipa er en sjelden fugl i Buskerud, men da Tyrifjorden var så sterkt tappet ned i forbindelse med damutbedringer ved Vikersund, dukket det stadig opp sotsniper i undersøkelsesområdene i nordenden fra slutten av juli og noen få dager inn i august. Foto: Tom Schandy.

Sandlo.

Voksne fugler, som ankom rasteplassene i siste uka av juli, ble registrert i overraskende store antall. De største observasjonene var 40 ad. 7/8-92 og ca. 70 ind. (hvorav min. 60 ad.) 13/8-92. Allerede rundt månedskiftet juli/august ble enkelte ungfugler sett i sandloflokkene, men hovedtrekket til disse drøydte til slutten av september, da det foruten i Nordfjorden, også ble registrert bra antall ved Natveit, nord for Vikersund.

Tundralo.

De voksne fuglene opptrådte fåtallig (1-4 ind.), men temmelig vanlig, i perioden 24/7 til 15/8. Observasjonene fordelte seg slik; Røsshalmstranda 7 obs., Karlsrudtangen 1 obs. og Svarstadvika 1 obs. Det var en svak tendens til at flest hanner ble observert i første del av perioden og flest hunner utover i august. Ungfuglene kommer etter først et godt stykke ut i september, og disse var f.h.v. tallrike i Nordfjorden i siste uka av september i 1991 (19 ind. 26/9). Småflokker på 3-7 fugler ble sett i Nordfjorden og ved tosen av fjorden fram til midten av oktober.

Heilo.

Flokker på opptil 20 voksne fugler ble observert i Svarstadvika første uka av august i 1991, mens det i 92 bare ble sett mindre flokker. De første voksne fuglene ankom i midten av juli, og i begynnelsen av august opptrådte voksne og unge heiloer sammen.

Tundrasnipe.

Voksne fugler ble ikke registrert i 1991. I 1992 ble de første voksne tundrasnipene, i sin vakre rustbrøde sommerdrakt observert ved Averøya allerede 19/7 (3 ind.). Trekket av voksne fugler strakk seg fram til ca. 10. august, og på det meste ble det registrert 5 ind. på en lokalitet (Røsshalmstranda 2/8). Ungfuglene opptrådte fåtallig begge år, fra midten av august til slutten av september.

Myrsnipe.

De voksnes trekk ble innledet allerede i begynnelsen av juli. Flest voksne fugler rastet omkring 20. juli, og også denne arten fortrakk de vidstrakte mudderflatene mellom Røsshalmstranda og

Averøya til matsøk. Særlig tallrike var imidlertid ikke de voksne; største observasjon var 15 ind. ved Averøya 19/7. Rundt månedskiftet juli/august kunne de første ungfuglene ses sammen med de voksne, men gjennom hele høsten var det et lite innslag av voksne myrsnipen i småvaderflokkene. På den måten skiller myrsnipa seg fra de fleste andre vaderartene, der gjerne de voksne blir helt fraværende etter midten av august.

I slutten av september og i første halvdel av oktober i 1991 opptrådte myrsnipa i svært høye antall - for en innlandslokalitet - i Nordfjorden og ved utosen av Tyrifjorden. Innrykket i slutten av september kan skyldes et kraftig lavtrykk i nord-østre Skandinavia med tilhørende vinder av SØ-lig retning over Østlandet. Også på flere andre lokaliteter på Østlandet var det godt med myrsnipen i denne perioden (bl. a. i Akersvika og Totenvika langs Mjøsa). Av observasjonene fra Tyrifjorden kan nevnes; ca. 300 ind. (derav 6 ad.) Nordfjorden og 190 ind. Natveit 26/9, 48 juv. Røssholtstranda 3/10 og ca. 185 ind. Averøya og 60 ind. ved Vikersund 10/10.

Fjellmyrløper

En voksen fugl på Røssholtstranda 7/8-92 er eneste observasjonen av denne truede arten.

Polarsnipen

Voksne fugler opptrådte i overraskende høye antall i Nordfjorden i 1992, langt mer fåtallig i 1991. De første fuglene ankom i slutten av juli, og i 92 foregikk trekket temmelig konsentrert i første uka av august. Fra Nordfjorden kan følgende observasjoner nevnes: 22 ind. 2/8, 34 ind. 4/8 og 32 ind. 7/8. De hyppigst benyttede beiteområdene lå utenfor Røssholtstranda. Trekkmønsteret kan tyde på at fuglene oppholdt seg omlag ei uka på rasteplassene. Voksne polarsnipen ble sett fram til slutten av august, samtidig med at de første ungfuglene dukket opp (noe som er seint i forhold til erfaringer fra Oppland, der de første ungfuglene er registrert så tidlig som 13. august). Ungfuglene opptrådte spredt og fåtallig ut september i 1991.

Sandløper

Tre observasjoner ble gjort av denne høyarktiske vaderarten; 1 juv. Karlsrudtangen 28/8-91, 1 ad. Røssholtstranda 2/8-92 og 1 ad. Karlsrudtangen 7/8-92.

Dvergsnipen

De voksne fuglene innledet trekket i slutten av juli, og opptrådte fåtallig fram til ca. 10. august. Største observasjon var 7 ind. Averøya 1/8. Det kan se ut som om de fleste voksne dvergsnipene passerte i første uka av august. Ungfuglene kom etter fra midten av august, og i 1991 rastet flest fugler i siste uka av august. Største obs. var 18 ind. Nordfjorden 28/8.

Lappspove

For mitt vedkommende var det markerte trekket av voksne lappspover i juli/august 92 mest overraskende under registreringene. De første voksne fuglene ble sett i Nordfjorden, som var det klart viktigste området for arten, 24/7. Flest fugler ble observert i begynnelsen av august, med 11 hanner og 12 hunner i Nordfjorden 7/8 som den klart største observasjonen. De siste voksne lappspover ble sett fram til midten av august. Fra 1991 foreligger 5 observasjoner av voksne lappspover innenfor samme tidsperiode, men ble da bare sett enkeltvis eller to og to sammen. Det var en klar tendens til at flest hanner ble observert fram til ca. 5/8, mens det var en liten overvekt av hunner resten av trekkperioden. Lappspoverne så ut til oppholde seg bare få dager på rasteplassene. Ungfugler ble ikke registrert.

Grønnstilk

Allerede i 2. uka av juni rastet det voksne fugler i Steinsvika og Nordfjorden. Det kan se ut som om de voksne passerer i to puljer; i perioden 5.-25. juni og i siste halvdel av juli/ begynnelsen av august. I den siste perioden ble flokker på 5-10 voksne fugler sett på flere lokaliteter. Dette

forholdet har trolig sammenheng med forskjeller i trekketid mellom kjønnene (hunnene trekker før hannene), men de første fuglene kan også være noen som har mislyktes med hekkingen.

Ungfuglene dukker opp i slutten av juli og de fleste passerte i første halvdel av august, uten at antallene var store på noen lokaliteter.

Gluttsnipe

De voksne fuglene innledet trekket i midten av juni, og opptrådte fåtallig fram til ca. 10. august. Største observasjon var 13 ind. Røsshalmstranda-Averøya 15/7-92. Ungfuglene kommer etter fra slutten av juli, og forekom i noe større antall enn de voksne i august. I likhet med grønnstilk, ble det sett mer ungfugl i 91 enn i 92. Største obs. var 20 ind. i Steinsvika 4/8-91.

Rødstilk

Særlig i 92 fikk man et godt inntrykk av de voksnes trekk, i 91 ble det ikke foretatt registreringer i den viktigste trekkperiodene. I 92 passerte voksenfuglene temmelig konsentrert i perioden 15/7 til 1/8. Største observasjon var en flokk på 27 ind. som rastet nord for Averøya 19/7. Ungfuglene opptrådte meget fåtallig begge år.

Sotsnipe

De voksne passerte i to klart atskilte perioder. I 1991 opptrådte arten i uvanlig store flokker i midten av juni; bl.a. 9 ind. Sælabonn og 20 ind. Nordfjorden 14/6. I perioden ca. 20. juli - ca. 5. august ble voksne fugler igjen observert, men bare enkeltvis eller to og to sammen. Fuglene som passerer i de tre første ukene av juni er etter alt å dømme hunner, mens hannene kommer etter når ungene har vokst opp. At det blir sett klart flere fugler i den første perioden kan skyldes forskjeller i trekkruiter mellom hanner og hunner, eller at det i disse flokkene også er ikke-hekkende fugler/mislykkede hekkere.

Ungfugler (enkeltind.) ble observert i perioden 12/8 til 30/8.

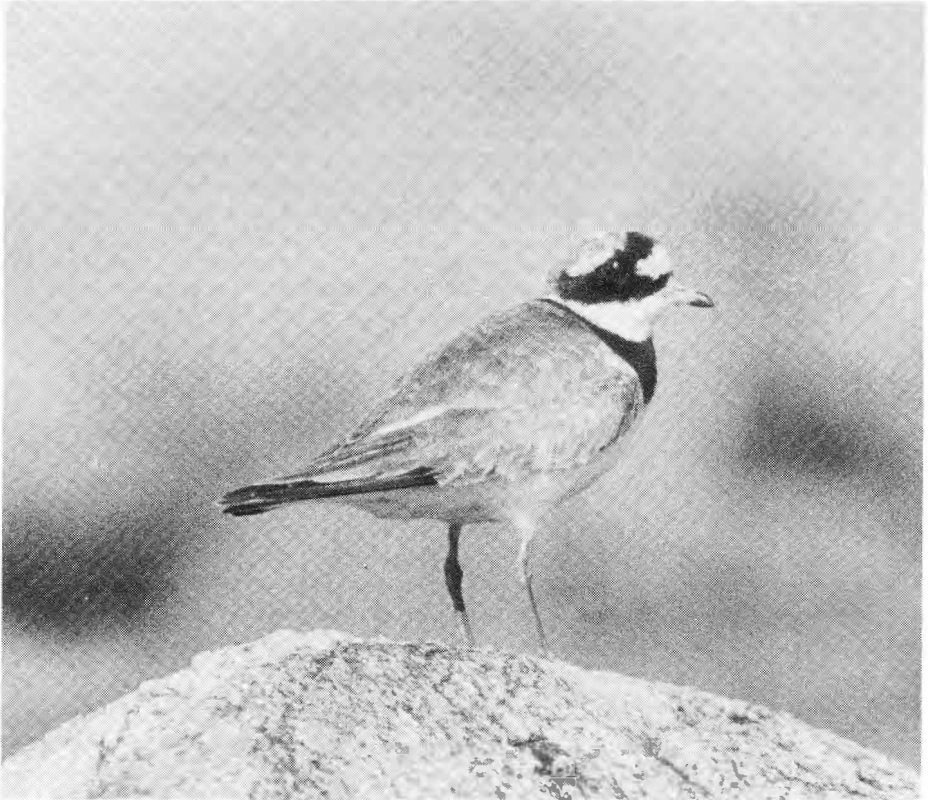
Brushane

Voksne hanner, og ved et tilfelle en voksne hunn, kunne allerede i midten av juni ses på vei sørover igjen. Det kunne synes som de fleste voksne hannene passerte omkring 20. juni, mens hunnene ble bedre representert i slutten av juli, selv om det da fortsatt var en svak overvekt av voksne hanner som ble sett. Antall voksne fugler var lavt hele sommeren; største obs. var 6 hanner og 1 hunn på Røsshalmstranda 18/6-91. Det ble ikke observert voksne fugler etter 1. august.

I slutten av juli dukket de første ungfuglene opp, og i 1991 økte antallet jevnt fram til trekket kuliminerte i slutten av august, med bl.a. 67 ind. Averøya, 25 ind. Svarstadvika og 13 ind. Steinsvika 28/8. I 1992 ble fjorden fylt opp før hovedtrekket satte inn.

NORDFJORDEN DET VIKTIGSTE OMRÅDET FOR DE FLESTE ARTER.

De største mudderflatene ble blottlagt i Nordfjorden mellom Onsakervika og Karlsrudtangen og i Sælabonn mellom Bønsnes og Påløya. Både i utstrekning og betydning for vaderfuglene var mudderområdene i Nordfjorden størst. Særlig viktig på laveste vannstand var området mellom Røsshalmstranda og Averøya. Her holdt de f.h.v. store flokkene av lappspove, polarsnipe og sandlo til i august 92, og det var også her de store flokkene med unge myrsnipen og tundralo hovedsaklig hadde tilhold i september/oktober 1991.

Sandlo har ifølge disse undersøkelsene sitt mest intensive trekk forbi Tyrifjorden rundt midten av august med opptil 60-70 individer pr. dag.
Foto: Lars Egil Furuseth.

De store mudderflatene rett nord for Bønsnes i Sælabonn var viktigst i dette området. Her ble det observert bl.a. lappspove, polarsnipe og tundralo, samt de største flokkene med vipe (over 150 ind.) og heilo. Utenfor Bjørketangen på landsida i Storøysundet ble det også registrert en del rastende vadere, bl.a. polarsnipe, lappspove og en del myrsnipe. I Steinsfjorden var det Steinsvika som pekte seg ut i positiv retning, med bl.a. forholdsvis mye av tringa-artene.

Ved utosen av fjorden ble det blottlagt store mudderflater utenfor Natveit camping og på begge sider av sundet nord for Modum rådhus. Særlig i området utenfor Natveit matlette store flokker med myrsnipe og sandlo, samt at tundralo ble observert. Dessverre ble ikke dette området besøkt annet enn i slutten av september og første halvdel av oktober i 1991.

OVERVÅKNING AV HØST- OG VINTERBESTANDEN AV SANGSVANE I NEDRE BUSKERUD

av Bjørn Harald Larsen

Overvåkning av høst- og vinterbestanden av sangsvane i Drammensvassdraget i Nedre Buskerud har vært utført i perioden 1990/91 til 1992/93. Overvåkingen har omfattet både bestandsstørrelse og ungeproduksjon. Formålet har vært å sette i gang en langsiktig overvåkingen av sangsvanebestanden i området.

Resultatene viser så langt en forholdsvis stabil høst- og vinterbestand på i underkant av 1000 svaner i tre-årsperioden. Men data fra siste halvdel av 80-tallet viser en nær tredobling av midtvinterbestanden fra vinteren 1987/88 og fram til vinteren 1992/93.

Sangsvanene forventes å være rekruttert fra fennoskandiske og vest-russiske hekkebestander. Registreringer av ungfuglandel og kullstørrelse i Nedre Buskerud tyder på at denne bestanden hadde et meget godt produksjonsår i 1990 (omlag 75% vellykkede hekkinger), et middels produksjonsår i 1991 (ca. 50% vellykkede hekkinger) og et dårlig produksjonsår i 1992 (ca. 25% vellykkede hekkinger).

Tre år er en altfor kort periode med overvåking til å kunne si noe om utviklingen i bestandene og trekke slutninger omkring andre bestandsforhold, men dataene skulle gi et godt grunnlag å bygge en langsiktig overvåking av sangsvanebestanden i området på.

INNLEDNING.

Overvåking av høst- og vinterbestanden av sangsvane i Nedre Buskerud har vært utført fra vinteren 1990/91 til vinteren 1992/93. Formålet har vært todelt;

- 1) Følge utviklingen i høst- (november/desember) og vinterbestanden (januar) av sangsvane i en av artens viktigste vinterområder i Norge.
- 2) Få et mål på hekkesuksess/ungeproduksjon hos våre overvintrende sangsvaner.

Høst- og vinterbestanden av sangsvane i Nedre Buskerud utgjør 20-25% av hele Norges bestand, og overvåkingen gir derfor data som er viktige også i nasjonal sammenheng.

Halsmerking av sangsvaner på vestkysten av Sverige vinterstid har vist at våre vintersvaner trolig rekrutteres fra hekkebestander i Nord-Skandinavia og de vestlige deler av Russland (Syvertsen 1993). Høst- og vinterbestanden i Nedre Buskerud av en slik størrelse at nøyaktige data på kullstørrelse og ungfuglandel kan gi en god pekepinn om ungeproduksjonen hos denne hekkebestanden, som totalt teller omlag 5000 par.

Undersøkelsene har omfattet det aller meste av Drammensvassdraget i Nedre Buskerud. Dekningen har vært noe ulik under de tre forskjellige telleperiodene. I november har tellingene dekt Begna fra Hallingby til Hønefoss, Storelva sør for Busund, nord-vestre deler av Steinsfjorden (inkludert Steinsvika) og Tyrifjorden med unntak av Holsfjorden, Gulstangen og strekningen Tyrstrand-Nakkerud. Under desembertellingene har i tillegg Begna blitt dekt nord til Bergsund og Randselva ved Viul har blitt undersøkt.

Januartellingene har omfattet hele Begna, Randselva og Storelva, samt Steinsfjorden, Tyrifjorden med unntak av Holsfjorden og strekningen Tyrstrand-Nakkerud, Drammenselva og Vestfosselva. Den ulike dekningen har sin bakgrunn i en vurdering av hvilke områder sangsvanene oppholder seg i til enhver tid. Drammenselva og Vestfosselva blir gjerne tatt mer i bruk på etterjuls vinteren, likeledes bruker da svanene større deler av elvene nord i området.

Som nevnt har tellingene blitt utført på tre tidspunkt i løpet av vinteren. Første telling er lagt til ca. 10. november, på et tidspunkt da som regel noe over halve vinterbestanden har innfunnet seg. Tellingene gir en indikasjon på både størrelsen av høstbestanden og hekkesuksess. Andre telling utføres i første uka av desember. På denne tiden er som oftest antall sangsvaner på sitt maksimale i vassdragene i Nedre Buskerud. Hele vinterbestanden har innfunnet seg, og trolig har det vært lite dødlighet av ungfugler så tidlig på vinteren. Dette tidspunktet er derfor ideelt for å få data på ungeproduksjon.

Den siste tellingen utføres samtidig med de årlige vannfugletellingene i perioden 15.-20. januar. Tellingene omfatter da hele vassdraget, og ofte har bestanden beveget seg noe sørover fra tellingen i desember. Foruten å gi et mål på selve overvintringsbestanden forteller også denne tellingen noe om trekk mønsteret til sangsvanene mellom desember og januar.

November og desembertellingene blir utført av samme person til samme tid på året og med samme tidsforbruk (en dag) hvert år. Feilkildene vil derfor være helt minimale. I januartellingene deltar flere personer, men observatørene dekker det samme område fra år til år og tellingene har blitt utført innenfor maksimalt en tre-dagersperiode.

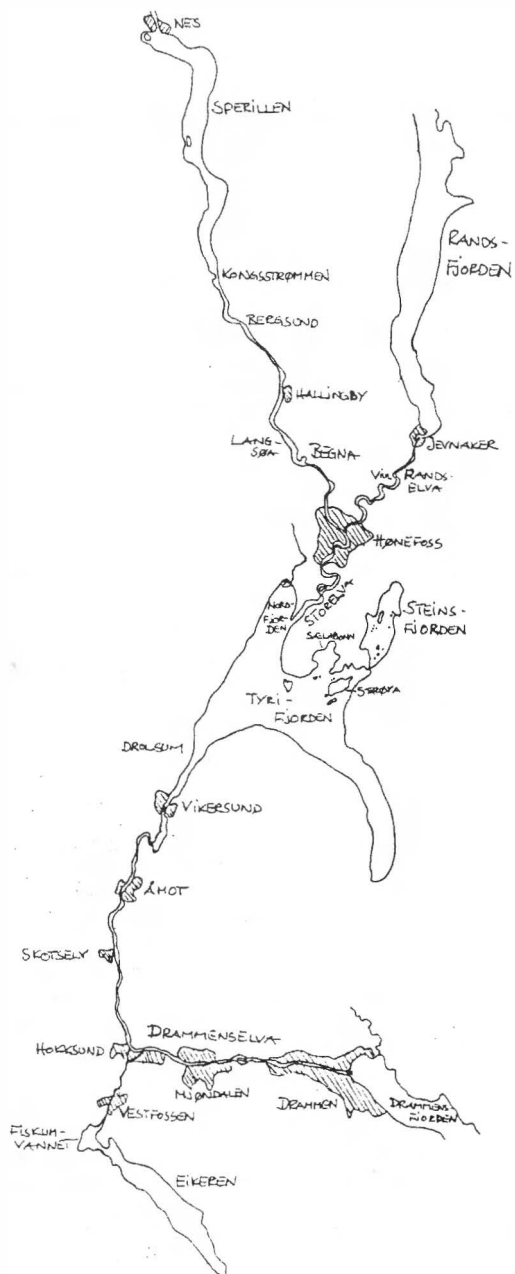
Under tellingene har det blitt skilt mellom gamle (hvite) og unge (grå) fugler. Sangsvanene blir hvite i løpet av sin andre sommer, og det er derfor bare årsungene som er grå i perioden november-januar. Det har blitt lagt vekt på å skille ut familiegupper for å få eksakte data på kullstørrelse. Der det har vært vesentlig tvil har dataene ikke blitt benyttet til å beregne gjennomsnittlig kullstørrelse.

Undersøkelsene har vært finansiert av viltfondsmidler fra fylkesmannens miljøvern avdeling i Buskerud. Foruten forfatteren har Kent Myrmo, Geir Gaarder og Anders Hals deltatt under feltarbeidet eller bidratt med opplysninger.

RESULTATER.

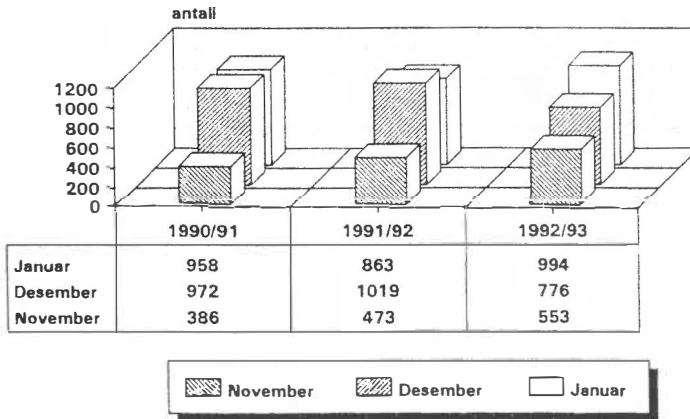
HØST- OG VINTERBESTAND.

Tellingene av høst- (november og desember) og vinterbestanden (januar) av sangsvane i området viser ingen klare bestandsendringer i løpet av perioden 1990/91 til 1992/93.

Figur 1. Drammensvassdraget i Nedre Buskerud.

Midtvinterdata fra slutten av 80-tallet viser imidlertid at det har vært en kraftig økning fra perioden 1987-89 (350-550 ind.) til perioden 1991-93 (850-1000 ind.). Det kan nå se ut som om vinterbestanden har stabilisert seg på i underkant av 1000 sangsvaner.

Figur 2. Antall sangsvaner under tellingene høst/vinter 1990/91 til 1992/93.

Høstbestanden i Nordre Øyeren når som oftest en topp rundt månedskiftet november/desember (Syvertsen 1993). Dette er som regel også tilfellet i Tyrifjordområdet. Enkelte år kan imidlertid antallet øke ytterligere utover i januar, som f.eks. vinteren 92/93. Det ser ikke ut til å være noe samsvar mellom antall sangsvaner talt i november og antall sangsvaner talt i desember, og heller ikke mellom desember- og januartellingene. Dette er et temmelig overraskende resultat, men har trolig sin forklaring i variasjoner i klimatiske forhold. Tidspunktet for tilfrysing av gode beiteområder nord og/eller øst i Fennoskandia er trolig en nøkkelfaktor i dette bildet.

UNGFUGLANDEL OG KULLSTØRRELSE

Andelen årsunger (ungfuglandelen) i høst- og vinterbestanden av sangsvane i studieområdet har vært synkende gjennom de tre årene overvåkingen har foregått. Dette har vært entydig mellom både novembertellingene, desembertellingene og januartellingene. Dette er selvsagt en altfor kort periode til å kunne si noe om dette er uttrykk for en trend. Det er imidlertid naturlig at ungeproduksjonen varierer en god del fra år til år, avhengig bl.a. av fuglens kondisjon ved hekkestart, værforholdene i tida rett rundt klekking og tettheten av hekkebestanden i forhold til næringsgrunnlaget. Man skal ikke se bort fra at sangsvanenes ungeproduksjon viser sykliske svingninger på linje med f.eks. arktiske gåsebestander, selv om man må forvente at sangsvanene vil kunne forsvare seg godt mot eggpredatorer.

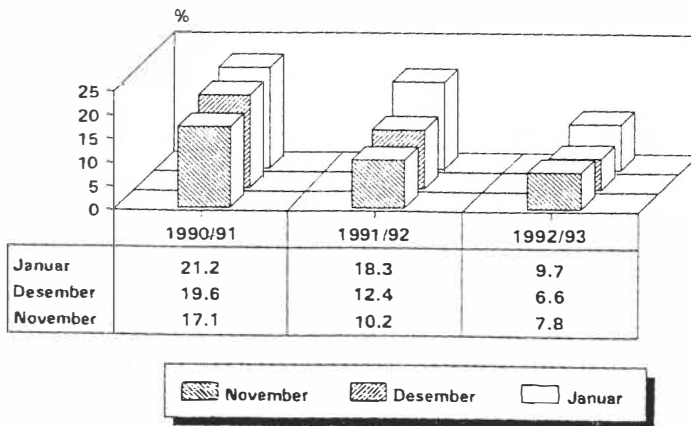
Gjennomsnittlig kullstørrelse har vist det samme mønsteret, med nedgang fra 90/91 til 91/92 og fra 91/92 til 92/93. Dette har vært entydig mellom alle tellingene, med unntak av mellom januar 92 og januar 93.

Videre viser tallene at ungfuglandelen er temmelig uforandret fra november til desember, mens den øker fra desember til januar (entydig). Større ungfuglandel i januar enn i november er også entydig for de tre sesongene. Dette kan tyde på svaner med ungekull venter lengre enn voksne svaner uten ungekull med å trekke bort fra studieområdet på ettervinteren. Dette kan skyldes konkurranseforhold mellom disse to gruppene med fugler. Når tilgjengelig næring blir redusert utover vinteren er det svanene uten ungekull, som vesentlig er unge svaner (1-3 år gamle), som må trekke videre.

Gjennomsnittlig kullstørrelse går ned fra november til desember, mens det ikke er noen entydige endringer mellom desember og januar. Fra november til januar det i imidlertid en entydig reduksjon i kullstørrelsen. Den klare nedgangen fra november til desember skulle vise at det er svanene med de største ungekullene som ankommer vinterområdene først. Går man derimot mer inn på detaljer i sangsvanenes ankomst til vinterområdene, viser disse at det er svaner uten kull som kommer aller først (Syvertsen 1993, egne obs.).

Fordelingen av kullstørrelse viser at kull med en eller to unger dominerer ved de fleste tellingene. Særlig vinteren 90/91 var det mange kull med bare en unge. Men denne vinteren var også innslag av store kull temmelig markert, og det var spesielt mange kull med 4 unger. I desember 91 ble det registrert ett kull med 6 unger, noe som ikke er særlig vanlig i vinterområdene.

Ungfuglandel

Figur 3. Ungfuglandel hos høst- og vinterbestandene av sangsvane i Nedre Buskerud i perioden 1990/91 til 1992/93.

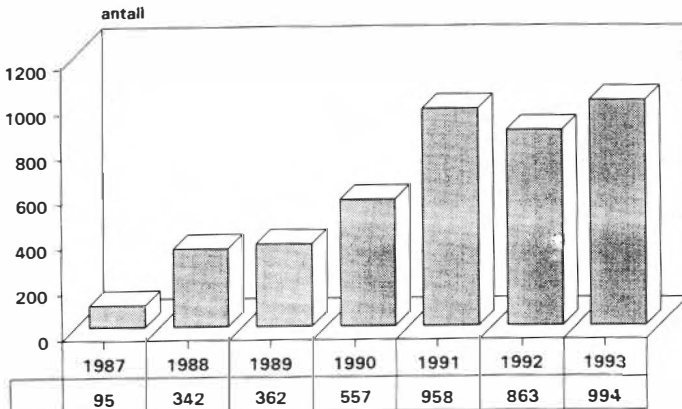
Tabell 1. Gjennomsnittlig kullstørrelse under tellingene i november, desember og januar 1990/91, 1991/92 og 1992/93 i Drammensvassdraget i Nedre Buskerud.

Nov.	x	n	Des.	x	n	Jan.	x	n
1990	3,12	26	1990	2,61	76	1991	2,43	87
1991	2,82	17	1991	2,38	55	1992	2,41	64
1992	2,69	16	1992	2,08	24	1993	2,49	43

DISKUSJON.

BESTANDSUTVIKLING.

Etter bare tre års overvåking er det selvsagt svært lite å si om utviklingen i høst- og vinterbestanden av sangsvane i Nedre Buskerud. På høsten foreligger det ikke tellinger over et større område til samme tidspunkt fra tidligere år. Midtvintertellinger har vært utført i regi av fylkesmannens miljøvernavdeling i perioden 1987-1989 og i januar/februar 1990 av forfatteren. Disse tellingene fulgte imidlertid ikke samme metodikk og hadde ikke samme geografisk dekkning som de tre siste vintres tellinger. Det er derfor ikke mulig å sammenligne disse tellingene direkte. Men dette til tross kan det ikke være tvil om at midtvinterbestanden av sangsvane i Nedre Buskerud har økt tildels betydelig mellom vinteren 86/87 og vinteren 92/93, trolig ligger det på en tredobling av bestanden. I perioden med overvåking derimot ser det ut til at bestanden har vært noenlunde stabil.

Figur 4. Midtvintertellinger av sangsvane i Nedre Buskerud i perioden 1987-1993.

UNGEPRODUKSJON.

Under tellingene i begynnelsen av desember har som regel hele høst-/vinterbestanden innfunnet seg i området (med unntak av i 1992). Denne tellingene bør derfor være det beste utgangspunktet for å se på endringer i ungfuglandel og kullstørrelse mellom årene. Hvilke fugler som ankommer vinterområdene først (med/uten kull, store/små kull) vil innvirke på resultatet i november, mens i januar har som regel en del av bestanden trukket videre.

Dataene på ungfuglandel fra desember viser store forskjeller mellom de tre årene overvåkingen har foregått. 1990 ser ut til å ha vært et meget godt produksjonsår, med en ungfuglandel i overkant av 20%. 1991 var trolig et temmelig normalt år (13,2% årsunger), mens 1992 må ha vært en svært dårlig hekkesesong for den nord-skandinaviske og vest-russiske bestanden av sangsvane (6,4% årsunger). Under januar tellingene er forskjellene mellom årene noe utjevnet. Dette har trolig sin årsak i at det oppstår et konkurranseforhold mellom eldre svaner med ungekull og yngre svaner (1-3 år gamle) uten ungekull når næringsressursene blir knappere utover vinteren.

Årsaken til svingningene i ungeproduksjonen kan være mange, men som regel vil det være to forhold som er avgjørende. Kondisjonen til hunnen i eggleggingsperioden virker direkte inn både på hvor mange egg hun klare å bygge opp og kvaliteten på disse (næringsinnhold i hviten m.v.). Som regel er det forhold som temperatur og næringstilgang i vinterområdene og på rasteplassene under vårtrekket som bestemmer fuglenes kondisjon når hekkingen tar til. Ofte vil temperaturforholdene på etterjulsvinteren være av avgjørende betydning. Dersom det setter inn en langvarig kuldeperiode i januar/februar må kanskje en stor andel av svanene i Sør-Norge trekke mot danske farvann. Dette trekket vil være svært energikrevende (også p.g.a. temperaturen) og tære på viktige fettreserver, som kanskje blir vanskelige å bygge opp igjen før vårtrekket tar til. Dette inntraff både i 1991 og 1992, mens forholdene på etterjulsvinteren i 1990 var spesielt gunstige. Dette kan da være med å forklare den høye ungfuglandelen i 1990/91 og de tilsvarende lavere ungfuglandelene vinteren 91/92 og vinteren 92/93.

En annen viktig faktor er værforholdene i perioden under og rett etter klekking. Ekstrem kulde eller snøfall i denne perioden vil ofte være utslagsgivende for ungenes overlevelse de første kritiske dagene. En generelt kald vår og forsommer (april-juni) vil føre til at lite føde er tilgjengelig for svaneungene i de kritiske perioden rett etter klekking og kan føre til stor dødlighet. Slike værforhold inntraff i hele Skandinavia våren og forsommeren 1992. Dette kan da være en viktig årsak til den spesielt lave ungfuglandelen (6,4% i desember) og gjennomsnittlige kullstørrelsen høsten 1992.

Sangsvanene går vanligvis til hekking ved 3-4 års alder, avhengig av hvilken vekt fuglene har oppnådd. Det vil således være en stor andel med ikke-hekkende unge svaner i populasjonen. Erfaringer med knoppsvaner fra sør-norske bestander tilsier at ca. 1/4 av de utfargede (1 år eller eldre) svanene går til hekking et aktuelt år. Med bakgrunn i dette, og med utgangspunkt i desembertellingene, kan man noe roft anslå at i overkant av 3/4 av sangsvaneparene som gikk til hekking lyktes å få fram unger i hekkesesongen 1990, ca. halvparten i 1991 og ca. 1/4 i den dårligste sesongen, i 1992.

Hekkebestanden av sangsvane i Sverige har vært i tildels kraftig økning de siste 4-5

årene. På bakgrunn av økende vinterbestand i hele Sør-Norge i samme periode, er det grunn til å tro at dette gjelder for hele den nord-skandinaviske og vest-russiske bestanden av sangsvane. Kan det så være en sammenheng mellom dette og nedgangen i ungfuglandel og gjennomsnittlig kullstørrelse i perioden 90/91 til 92/93? Vekst i hekkebestanden vil utvilsomt føre til at mindre optimale hekkelokaliteter blir tatt i bruk. Dette kan selvsagt igjen føre til mange små kull og mislykkede hekkeforsøk. Dette er en klar tendens i den økende knoppsvanebestanden på Hadeland.

De siste års generelt milde vintre har sikkert hatt betydning for denne veksten i sangsvanebestanden og kanskje også ført til at den gjennomsnittlige alder for førstegangshekking har gått noe ned. Samtidig vil stor overlevelse av ungfugler i vinterområdene føre til en stor andel ikke-hekkende fugler i bestanden (1-3 år gamle). Andelen fugler uten ungekull i vinterområdene har da også hatt en økende tendens i tre-årsperioden, fra 80.4% (n=774) i desember 1990 til 93.4% (n=726) i desember 1992.

FORELØPIGE KONKLUSJONER.

Høst- og vinterbestanden av sangsvane i Nedre Buskerud har, som i Sør-Norge forøvrig, vært i tildels kraftig vekst fra midten på 80-tallet og fram til vinteren 1992/93. De tre årene overvåkingen av bestanden har foregått (1990/91 til 1992/93) har imidlertid bestanden vært noenlunde stabil.

Ved tellingen i begynnelsen av desember har som regel hele vinterbestanden innfunnet seg, samtidig som man kan forvente at det har vært lite trekk ut av området. Denne tellingen bør derfor være best å benytte for å vurdere hvordan hekkesesongen for sangsvanene har forløpt. Noe grovt kan man si at sangsvanebestanden hadde et meget godt produksjonsår i 1990, mens 1991 var et middels produksjonsår og 1992 var en dårlig hekkesesong for svanene. Det er forventet at våre overvintrende sangsvaner rekrutteres fra fennoskandiske og vest-russiske hekkeområder.

LITTERATUR

Syvertsen, P.O., 1993. Trekk og overvintring av sangsvaner i Nordre Øyeren, Glomma og Vorma, Akershus. *Vår Fuglefauna, Suppl. 1:* 26-30.

ÅRSBERETNING 1994

Arbeidsutvalget har i 1994 bestått av: Olav Huso (kasserer), Martin Lindal og Bent Fjeldheim (leder). Disse tre, samt Knut Erik Langehaug, har vært lagets representanter i fylkesavdelingen av NOF. O. Huso som leder av valgkomiteen, M. Lindal som revisor, B. Fjeldheim som nestleder, K. E. Langehaug som varamedlem til styret.

Første torsdag i måneden har også i 1994 vært lagets faste møtedag i perioden januar - juni, og september - desember. Vi har hatt 10 møter i løpet av året. Frammøte har som oftest vært 5 - 6 stk.

Årsmøtet ble avholdt i forbindelse med februar møtet.

I januar hadde vi besøk av Per og Lars-Egil Furuset fra Geilo. De viste flotte fuglebilder og fortalte om gode fuglelokaliteter i Hallingdal og Valdres.

På de andre møtene har lagets egne medlemmer vist enten lysbilder eller video.

Mai og junimøtene var utemøter. Maimøtet ble avholdt ved Eikredammen. Ender og traner ble nøye studert. Junimøtet ble viet perleuglekassene. Mange perleugleunger ble ringmerket.

Laget var medarrangør av fottur under ØkoVeka. Turen gikk fra Hydalen til Storevatn 19. juli. Temaet var fugl i fjellet. Ca. 40 personer deltok på turen. M. Lindal og B. Fjeldheim var med som "kjentfolk". Til tross for lite fugl å se, var det en meget vellykket tur i det fine sommerværet.

1500 kg. solsikkefrø ble innkjøpt for salg til medlemmer og andre som ønsket frø i 25 kg's pakninger. Utsolgt til jul !

Økonomien i laget er tilfredsstillende, se eget regnskap.

Ved utgangen av 1994 var det 18 betalende medlemmer og 11 betalende støtte-medlemmer i laget.

Prosjekter - Feltarbeider:

- Lyttetaksering etter ugler ble gjennomført i april. I midt- og sørbygda gikk det heller dårlig på grunn av sterk vind. Kun 2 - 3 perleugler hørt. Strekningen i nordbygda, vegvesentomta - Kvelve, (7,5 km) ble taksert noen dager seinere. Her ble det meget vellykket. Min. 4 maks. 5 perleugler ble hørt, samt ei hornugle.

- Registrering av ankomsttider for trekkfugler også i år. 7 stk. noterte og leverte observasjonsdatoer. Egen pupl.
- Lagets ugle/andekasser, totalt 89 stk., ble undersøkt i løpet av mai og juni. 4 hekkinger av ender ble registrert. Tallet på hekkinger av perleugle i kasser ble hele 28 stk. Meget bra. I tillegg ble det funnet 2 hekkinger i spettehull. Ikke alle kullene ble fulgt like godt opp, men likevel ble 99 unger merket. Egen pupl.
- European Migration birdwatch 94 ble gjennomført 1. og 2. oktober. 5 deltakere fra laget. Totalt ble det registrert min. 612 individer fordelt på 40 arter.
- Artslisten for Hemsedal blir kontinuerlig ajourført. To ny art i 94, duetrost (Hjelmen) og horndykker (Attjern). Tre nye arter ble konstantert hekkende. Stjertand (Attjern), haukugle (Torsetåsen), grønnspett (Grøthe). Totalt ved utgangen av 1994 er det registrert 146 arter i Hemsedal. Av disse er 81 funnet hekkende. Egen pupl.
- "Fuglespalta" i Hallingdølen går sin gang annenhver lørdag. Ved utgangen av året har 71 artikler komment på trykk.
- Ringmerkingsgruppa hadde et heller "dårlig" år. Fuglene var omtrent fullstendig fraværende på høsttrekket. Merkingen av reirunger gikk derimot rimelig bra. Totalt ble det ringmerket 1810 fugler. Av disse var 867 reirunger. Egen pupl.

FUGLEÅRET 1994

- kort oppsummert.

Topp Smågnagerår med stor S!!! Enorme mengder med lemen og andre smågnagere fra tidlig vår til seint på høsten. Endog ved nyttår sprang det lemen "for livet" blant turister og skiløpere i skisporene rundt om i bygda. Med dette nærmest utømmelige matfattet måtte det bli et meget bra år for ugler og rovfugler.

Fjellvåken opptrådte til tider i stim. Den eksklusive myrhauken var i enkelte områder "vanlig" å observere i sin lavtflyvende flukt på jakt etter en godbit. Av ugler var det først og fremst perleugle og jordugle som hadde et meget bra år.

Men det var ikke bare fugler med kvasse klør og kromt nebb som det til tider var mange av. I slutten av januar ble luften fylt av noen svake, fløyende toner; dompapen slo seg ned i store mengder. Massevis oppholdt seg på foringsplassene til det nærmet seg hekking. Også utover høsten var det mye dompap.

For småfuglene som tok i bruk de mange fugleholekne som henger rundt omkring, gikk det mere så som så med. Den iskalde og vindfulle våren/forsommeren må ta ansvaret for en heller dårlig sesong for enkelte arter.

Stæren hadde et meget dårlig år. Få par som gikk til hekking, småe kull og mange døde unger. Samme trenden for kjøttmeisen, i tillegg startet den hekkingen uvanlig seint. For blåmeisen gikk det litt bedre, relativt bra med antall kull. Sv./hv. fluesnapperen hadde et middels år både ned tanke på antall hekkende par og hekke-suksess.

Ettersommeren/høsten viste uvanlig lave trekk tall for mange arter, andre var fullstendig fraværende. Noe grønnfink dukket opp på foringsplassene, men heller ikke den i de helt store mengdene. Foruten dompap var blåmeisen den eneste som kunne vise til antall som var høyere enn "vanlig".

Idet timeglasset rant ut for 1994 var det heller lite med fugler å se, unntaket var blåmeisen. Den var tallmessig overlegen på de fleste foringsplassene.

Hemsedal 25.01.95

Bent Fjeldheim.

Årsberetning for Norsk Ornitologisk Forening, Drammen & Omegn lokallag Foreningen for fuglevern Sesongen 1994

1. Foreningens status.

Foreningen har pr. 31.12.94 en registrert medlemsmasse på 116, det vil si en nedgang på 4 (3,4%). Økonomisk har foreningen hatt en sterk rygggrad, først og fremst grunnet betydelig tilskudd fra Viltfondet.

2. Styrets aktivitet.

Styret i foreningen for 1994 har hatt følgende sammensetning:

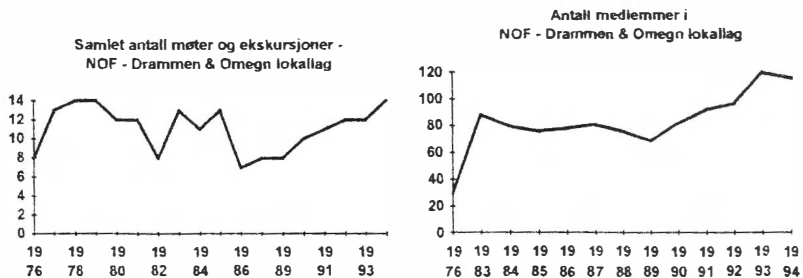
Leder:	Torkild Jensen
Nestleder:	Knut Jørgensen
Sekretær:	Lars Thomas Poppe
Kasserer:	Ole E. Bakken
1. Styremedlem:	Erland Tollefsen
2. Styremedlem:	Finn B. Michelsen
1. Varamedlem:	Reidar Bjerkeli
2. Varamedlem:	Arve Paulsen
3. Varamedlem:	Tron H. Jørgensen
Revisor:	Ole B. Braathen

Det har blitt avholdt 8 styremøter. Av de mest tidkrevende oppgavene kan nevnes medlemsverving, planlegging av årsmøtet i NOF sentralt i Drammen og prosjekter. Styret har dessuten jobbet aktivt innenfor NOF avd. Buskerud.

3. Medlemsmøter og ekskursjoner.

Det ble i 1994 avholdt 9 medlemsmøter. De fleste av disse ble arrangert i Eventyr salen i Drammen Folkebibliotek. Tema for møtene har variert sterkt, og mange lokale krefter har bidratt med foredrag. Gjennomsnittlig oppmøte på møtene har vært 15 personer, noe som innebærer en nedgang i forhold til fjoråret.

5 ekskursjoner ble avholdt i regi av NOF - Drammen & Omegn i 1994. I tillegg har foreningen deltatt på NOF avd. Buskeruds to ekskursjoner. Oppmøtet på ekskursjonene ble gjennomsnittlig 7 personer, men enkelte av turene hadde meget bra deltagelse.

Korte møte- og ekskursjonsreferater:

ÅRSMØTE 1993: 21 personer møtte frem til et årsmøte preget av optimisme. Sekretæren kunne berette om en medlemstilvekst på bortimot 25%, og en sterk økning i både omsetning og overskudd av heller ikke av veien. Nå går det fremover! Etter årsmøtets formelle del holdt Rune Aanderaa et meget interessant og faglig sterkt foredrag om Siste Sjanse - prosjektet. Dette gav inspirasjon til noen og enhver

Medlemsmøte 17.02: 23 fremmøtte (midt i OL - tiden - ikke verst!) fikk se først en gjennomarbeidet og god lysbildeserie av Knut Jørgensen og Finn B. Michelsen. Deretter ble arenaen overlatt til Finn, som holdt et svært godt foredrag om uglene våre. Torkild Jensen avsluttet det hele med en liten overtoningsserie med fine vinterstemninger fra Sirikirke - traktene. Til slutt ble det orientert om foreningsaktiviteten fremover.

Medlemsmøte 17.03: 17 medlemmer bivånet et meget bra foredrag om kråke av Audun Brekke. Vi fikk vite hva kråka bruker dagen til, bl.a. hva slags biotop den liker seg i, hva den spiser og hvordan den reagerer på mennesker. Etterpå var det litt prat om kråka i Buskerud, og det ble en diskusjon om kråkejakt. Det ble også informert litt om ekskursjonene fremover.

Ugletur fredag 18.03: 7 personer deltok på en nattlig utflykt til Lier og Hurumlandet for å forsøke å høre ugler. Turen var artig, selv om ugleresultatet kanskje ikke var imponerende. Likevel ble 2 perleugler hørt og 1 kattugle sett.

Medlemsmøte 21.04: 17 deltok på et møte der programmet var omtale av et utvalg fuglearter. Mye interessant kom frem, og samtlige oppmøtte lærte noe nytt om meiser, våker og lommer. I tillegg ble det litt prat om programmet fremover, årsmøtene i NOF Buskerud og sentralt m.m..

Utemøte, Miletjern, 11.05: Som i fjor ble dette møtet avholdt på Miletjern, en av de få våtmarkslokalitetene i Drammens nærrområder. Dette ble en vellykket tur, med flere interessante registrerte arter. 11 fremmøtte.

Tur til Østensjøvannet 05.06: Per Ole Syvertsen ble med 9 fremmøtte på en vandring rundt en av de mest innholdsrike våtmarker i Norge. Et eldorado av fugler møtte oss, og ivrige hobbyfotografer fikk litt av en jobb med å få noen ned på filmrullen. Totalt ble 32 arter sett, blant annet rørsanger, toppdykker, sivhøne og sothøne. Flere interessante gåsehybrider ble studert. På hjemturen dro vi innom Holmenkollåsen, der det var meldt om en syngende

østsanger for tiden. Flere av ekskursjonsdeltagerne fikk sett denne sjeldenheten med sin karakteristiske sang. Like ved ble 2 vintererler sett. Totalt sett en meget interessant tur!

Nattur 17.06: Hele 15 fremmøtte ble med på det som var annonsert som årets høydepunkt på ekskursjonsfronten. Vi må vel kunne si at det slo til. Turen gikk først til Linnestranda, der blant annet myrsanger og dvergspett ble registrert. Mange var ivrige på å få med seg svartrødstjertene som holdt seg i Drammen sentrum for tiden, og etter flere forsøk lyktes det noen å få sett den. Deretter ble Milebjerg besøkt, før turen gikk til Fiskumvannet, ekskursjonens hovedmål. Det nye tårnet har gitt bedre muligheter for å få oversikt her, og kvelden gav mange artige arter: 4 hornugler, vannrikse, nattergal og 2 myrsangere kan nevnes. Til sist gjorde vi et nytt forsøk på å få med oss natravnen, som etter sigende har tilhold ved Eikeren. Tross iherdige forsøk tidligere har vi ikke klart dette. Denne kvelden hadde vi imidlertid lykken med oss, kanskje takket være en deltager som hadde med seg båndopptak av arten. Turen ble langvarig og svært vellykket.

Medlemsmøte 15.09: 12 fremmøtte fikk se bilder fra medlemmenes innholdsrike sommerutfletter. Det mest eksotiske innslaget var Lars Th. Poppes bilder fra hans nord - Amerika - besøk.

Europeisk trekkfuglovervåking 1994 (01 - 02.10): Som i fjor ble det avholdt et internasjonalt fuglearrangement denne helgen. I Drammen hadde vi stand på torget 01.10 (med innlagt dramatik: Vårt oppsatte Lavvo - telt blåste vekk!) med salg og informasjon. Søndag 02.10. skulle vi egentlig avholdt fuglekikkekonkurranse, men grunnet lavt oppmøte ble arrangementet omgjort til ekskursjon. I Buskerud ble det registrert 71 arter, i hele Norge 204.

Medlemstur til Ilene m.m. 16.10: 4 deltagere dro ned en sur høstdag for å kikke på fuglelivet i de beste våtmarksområdene i Vestfold. Ilene er et stort og innholdsrikt område, der arter som krikkand, toppand, brunnakke og store antall gjess ble blant annet observert. Deretter dro vi til Presterødkilen, et område rett ved Tønsberg. Her ble blant annet tundralo, storspøve, gravand og enkeltbekkasin ble sett. Også her ble større andeflokker sett. Turen gikk så til den mer "hjemlige" Sandebukta. Turens høydepunkt, 2 svarthalespøver, ble her sett, sammen med en rekke andefugl- og vaderarter. Vi var også innom Gyltesøgrunden og Grunnane, og her ble mange av de samme artene registrert. En tur med mye fugl, tross surt vær!

VILLMARKSKVELD 21.10: Asgeir Helgestad viste for en fullsatt menighetssal (ca. 125!) at han virkelig hører til verdens beste naturfotografer. Overtoningseriene hans var vakre og dramatiske, fulle av naturmystikk. Gjennom bilder og fortellinger tok han oss med på en innholdsrik vandring i den skandinaviske naturen- fra Sarek nasjonalpark i Lappland til ørnreliv i Numedalen.

Medlemsmøte 17.11: Dette ble en trivelig kveld i Eventyrsalen. 14 fremmøtte kunne bivåne et informativt og velillustrert foredrag av Torkild Jensen. Han kåserte om sitt opphold på Lista, om Lista Fuglestasjon og om ringmerking i Norge. Etter foredraget ble det diskusjon om ringmerking generelt, mens resten av kvelden for en stor del ble viet til omtale av prosjektene samt litt foreningslysbilder. Kort sagt, en virkelig hyggelig møtekveld.

Medlemsmøte 08.12: Denne kvelden var viet kongeørnen i Buskerud. Per Furuseth holdt et svært bra foredrag om prosjektet som han og broren Lars - Egil har drevet de senere årene. Vi ble utførlig informert og arts- og aldersbestemmelse, bestandsutvikling og hekkebiologi til denne majestetiske fjellfuglen. 15 fremmøtte.

4. Foreningens prosjekter og undersøkelser sesongen 1993.

1. Kvinandprosjektet.

Kassene i Finnemarka har blitt sjekket og restaurert. Som tidligere har resultatet vært dårlig. Bare ett hekkende kvinandpar ble registrert. Det vil for neste år bli vurdert å flytte kassene for å oppnå bedre resultater.

2. Kattuglekasseprosjektet.

1994 ble et moderat godt år for kattugla, og omlag 30 % av kassene ble benyttet. Imidlertid ble flere ekstremt tidlige hekkinger eller hekkeforsøk registrert. En ugle la egg så tidlig som 16.01. Prosjektet vil i 1995 ha omlag 25 uthengte kasser i Nedre Buskerud og Nordre Vestfold.

3. Prosjekt Miletjern.

Siden vi nå har et sentralt medlem bosatt ved tjernet, har dette prosjektet blitt prioritert høyt i 1994. Over 50 registreringsturer er gjennomført, og året har gitt gode resultater. Av interessante observerte arter kan nevnes svartrødstjert, lerkéfalk og svartkråke.

4. Fuglestasjon på Killingholmen.

Søknaden om å leie Iversens Hus fra Drammen kommune ble i første omgang avslått. Det arbeides imidlertid med å få omgjort dette, og hvis det lar seg gjøre, vil det satses mye på dette i 1995.

5. PR - presentasjon utad.

Også i år har medlemsmøter og ekskursjoner blitt omtalt i media. Av andre saker som har vært oppe kan nevnes bygging av fugletårn på Linnestranda, vern av Langmyrdammen og Europeisk trekkfuglovervåking '94.

6. Registrering av biologisk mangfold i Drammen Kommune.

Dette prosjektet er et samarbeid mellom NOF - Drammen & Omegn og Naturforvaltningsseksjonen ved Drammen kommune. Vi har en ansatt i prosjektet, og mange av medlemmene har vært involvert i forbindelse med innsamling av opplysninger. Hovedvekten legges på registrering av fuglelivet, og prosjektet vil gi oss en god oversikt over fuglelivet i kommunen. Til våren vil mye tid legges ned i feltarbeid for å få en best mulig oversikt over kommunens naturkvaliteter. Til nå er omlag 170 arter registrert i kommunen.

Konnerud, 07.01.95

Lars Thomas Poppe
Sekr.

ÅRSBERETNING FOR NOF ØVRE EIKER LOKALLAG 1994

STYRET 1994:

Leder	Terje Bakken
Nestleder	Per Øystein Klunderud
Kasserer	Leif Palmstrøm
Sekretær	Bjørn Tore Bollerud
Styremedlem	Magne Sjøblom
Varamedlem	Jan Trygve Bollerud
Revisor	Anders Hals, Audun Jahren
Valgkomite	Anders Hals, Magne Sjøblom
LRSK	Kjell Værnes
Tårngruppe	Jon Ludvig Hals
Ringmerking/ Fuglekassegruppe	Anders Hals

MEDLEMSMØTER

Foreningen har i 1994 hatt 9 medlemsmøter, 1 jubileumsfest samt 5 styremøter.

27.01: Roger Halvorsen	Gotlands natur (årsrøtte)	Langerud H	35 (27NOF)	personer
03.03: Medlemmenes eget møte		Eiker v.s.	18	"
24.03: Dagfinn Kolberg	Fugleliv og levende stillhet	Eiker v.s.	22	"
07.04: Ingvar Arvidsson	Hakkespetter, spes. Hvittryggspett	Eiker v.s.	16	"
28.04: Medlemmenes eget møte		Eiker v.s.	19	"
01.09: Medlemmenes eget møte		Eiker v.s.	14	"
29.09: Eyvind Rugland	Rundreise i gamle Søvjet	Langerud H	18	"
24.11: Terje Axelsen	Miljøkriminalitet rettet mot fugl	Langerud H	14	"
08.12: Tom Schandy	Ett år som naturfotograf	Langerud H	28 (15NOF)	"

Motene 27.01. og 08.12. ble arrangert sammen med Naturvernforbundet i Øvre Eiker

28.10: Jubileumsfest 20 år Hokksund Hotell 48 deltagere

EKSKURSJONER

09.04 : Fønset, Bingen	5 deltagere
15.05 : Fiskumvannet	10 "
28.08 : Fiskumvannet	3 "

Det var planlagt ekskursjoner til Fiskumvannet 10/6 (nattsangertur), utflukt til Mølen i Vestfold 17/9 og utflukt til Falsterbo, Sverige 22-25/9, men alle ble dessverre avlyst.

KURS

2 medlemmer av NOF Øvre Eiker Lokallag har i 1994 deltatt på ringmerkingskurs.

MEDLEMSTALL

Antall betalende medlemmer i 1994 er 85.

ØKONOMI

Økonomien i foreningen er tilfredsstillende. Henviser til regnskapet.

SOLSIKKEFRØ

Foreningen har i 1994 omsatt ca 2500 kg.

GRUPPENE

TÅRNGRUPPA

Tårngruppas formann trakk seg fra vervet i sommer. Gruppen har ikke fungert, og dette må det gjøres noe med i 1995.

RINGMERKING/ FUGLEKASSEGRUPPA

Eiker ringmerkingsgruppe har i 1994 ringmerket ca 3400 individer. Anders Hals står for ca 90 % av all merking av fugl innen gruppa. Totalt i 1994 er merket 45 arter, der grønnfink dominerer med ca 1350 eks. Kjøttmeis ca 400 eks, blåmeis ca 350 eks, grønnsisik ca 310 eks, og dompap ca 150 eks. 3 stk kjernebitere er merket og dette er de første av denne art som Anders har merket. Siden starten i 1983 er det nå ringmerket 28480 fugl. Anders Hals står for 97% av dette. Ca 15% er reirunger. Totalt antall arter er 90, hvor også grønnfink dominerer med 7250 individer. Antall fremmedkontroller i 1994 er ca 140, og antall gjennfunn er ca 100.

Når det gjelder tilslag i fuglekassene, så har det vært svært vellykket når det gjelder stær. Det er sat: opp 32 stærkasser og av disse var det hekking av stær i 27. Anders Hals kan ellers meddele at i hans andre kasser har det vært veldig bra med blåmeis, dårlig for kjøttmeis. Svarthvit fluesnapper har vært middels slik det også var i fjor. Det virker som denne arten sliter.

FUGLEOBSERVASJONER

Det har vært jevnt bra trafikk ved Fiskumvannet i 1994. Fugletårnet har vist sin berettigelse, det har fungert utmerket. Det er blitt notert flittig i "loggboka", og en rapport over året 1994 er under utarbeidelse. Det er registrert 155 arter og antall observasjonsdager er 86. Av sjeldenheter kan nevnes spesielt hortulan. Det henvises forøvrig til rapporten som vi håper er ferdig til årsmøtet.

PROSJEKTER

Krøderenprosjektet går sin gang. En rapport skal være ferdig innen 1.juli og dette skal vi greie fint. Vi oppfordrer medlemmene til å melde seg på prosjektet. April, spesielt mai og juni blir travle tider der oppe.

Et rekrutterings- og vervingsprosjekt har vært planlagt lenge, men slikt koster penger. Det er søkt Fylkesmannen om midler, så det er bare å håpe. At vi trenger rekruttering er noe alle skjønner.

Et registreringsprosjekt på Fønset i Bingen/Flesberg er planlagt i 1995. Dette er et samarbeidsprosjekt med flere bl.a. naturvernforbundet. Også her er det søkt Fylkesmannen om midler.

På Åssida er det også et prosjekt i gang i regi av Naturvernforbundet i Buskerud. Her kan også NOF Øvre Eiker Lokallag komme inn med fugletaksering og kasser.

1994 har vært et interessant år for foreningen. Aldri har vi hatt så mange medlemmer og aldri har det vært så dårlig tilstrømning til våre medlemsmøter og ekskursjoner. Om det blir lagt ned like mye arbeid i møteaktiviteten i 1995 er vel et stort spørsmål, men dette er opp til dere, kjære medlemmer. I løpet av februar vil medlemmene få tilsendt møte- og turplan for 1995 samt blankett for innbetaling av kontingent.

TAKK FOR DET GAMLE ÅRET - VELKOMMEN TIL ÅRSMØTET.

FORMANNEN

En svale gjør ingen sommer....

Bestandene av våre tre svalearter er vesentlig redusert de siste ti-årene. Årsakene er flere, men mangel på hekkemuligheter er nok ett forhold. Det er imidlertid store, svarte hull i vår viten om våre svaler - tak-, sand- og låvesvale.

Av Anders Hals

Norsk Ornitologisk Forening vil derfor den kommende sommeren sette spesielt søkelys på låvesvala. Den er valgt til Årets Fugl, slik vipa var det ifjor, og flere tiltak skal settes i verk for å kartlegge mest mulig omkring denne arten, som kanskje er en av de mest typiske «sommerfuglene» vi har.

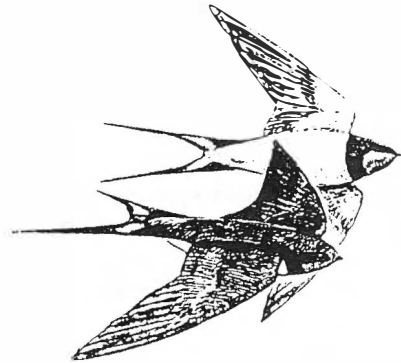
Man har stilt tre hovedspørsmål i den sammenhengen, og det første man vil ha et best mulig svar på, er kort og godt hvor stor den norske bestanden av låvesvale er. Dernest - går låvesvala tilbake alle steder, og hva er i så fall grunnen? Det siste hovedspørsmålet er hvor man finner de viktigste overnatningsplassene for arten, og hva disse eventuelt betyr for å opprettholde lokale bestander.

Alle våre tre svalearter har egentlig ganske spesialiserte måter å hekke på. Sandsvala hekker som kjent i sandtak o.l., mens taksvala legger reiret oppunder takskjegg, i vinkelen mellom vegg og tak osv. Begge disse er utpregede kolonirugere, noe i og for seg også låvesavla er, men ikke i samme grad. Låvesvala hekker innomhus - i låver og adre uthus, og derfor er det viktig for alle eiere av slike hus å holde giuggene åpne fra mai til uti august.

Gårdsbruk og jordbrukslandskap

Låvesvala er altså - som taksvala - sterkt knyttet til gårdsbruk, og det er NOF's intensjon at NOF-medlemmer og andre naturinteresserte som bor på en gård eller på en eller annen måte har bekjente som bor slik, sjekker status i nærmiljøet. Det går sikkert også an å spørre bønder direkte, hvis forbindelser ikke finnes på annen måte. NOF har i sakens anledning utarbeidet et enkelt spørreskjema for status har vært de siste 50 årene og fram til i dag.

I skrivende stund har vi i Buskerud intet samkjørt opplegg for hvordan saken skal gripes an, men lokalt vil det på Øvre Eiker bli forsøkt registrert relativt nøye i et par områder. Det vil bli satset sterkt på å få ringmerket så mange unger som mulig. Derfor vil i alle fall Eiker Ringmerksgruppe, som ledes av undertegnede, sette av mye tid til den siden av saken. Interesserte oppfordres til ta kontakt, enten med forfatteren av disse linjer (han har telefon 32 75 81 54) eller med fylkesavdelingen ved dens formann.

Gråhegrehekking på Geilo

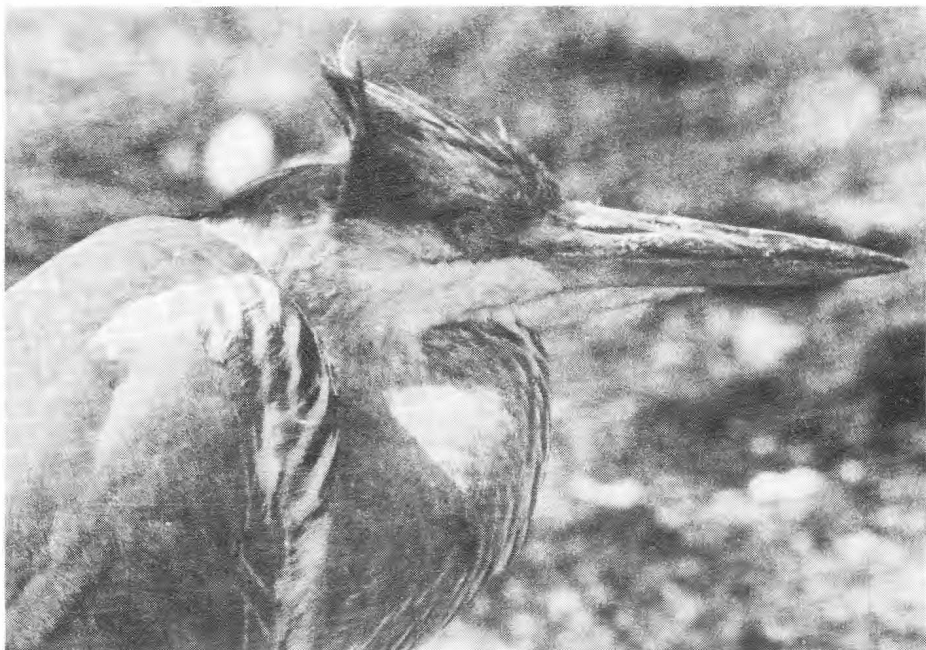
Av Lars Egil Furuseth

Det ble i 1988 funnet gråhegre hekkende på Geilo, for første gang i fylket vårt. Undertegnede kom over to reir til, i samme område i -92 og -93. Det er svært overraskende at det er gjort så få hekkefunn i Buskerud, sammenlignet med nabofylkene er det ingen grunn til å tro at dette gjenspeiler virkeligheten.

Gråhegra er en relativt vanlig fugl i Buskerud, spesielt utover sommeren i juli og august øker antallet voldsomt. Da kan den ofte opptre i flokker på 8-10 individer. Til og med langt innover fjellet i 1200 m.o.h. er den da ofte å se. Dette dreier seg nok i stor grad om ungfugler som etter å ha forlatt foreldrene drar ut på næringsøk nordover og inn i innlandet, til og med like fra Danmark og Sverige (Haftorn 1971). Lignende tilfeller skjer også fra Estland til Finland (Bergman 1962). Mye gråhegre har tilhold her også under hekkeperioden. Men til tross for dette er det forbausende få hekkefunn fra Buskerud. Bare et enkelt hekkefunn har vært kjent tidligere, og av alle steder er det fra Geilo! Det var et reir med to unger som ble funnet i juli 1988 (Breihagen 1992). Mistanker til hekkinger i Buskerud har det selvsagt vært grobunn for flere ganger, bl.a. i 1975 (Breihagen 1976), og ved flere anledninger i senere år har dette vært tilfelle i Hallingdal og Numedal men andre konkrete funn er neppe gjort.

Men under leting etter spurvhauk 10.08.1992 kom undertegnede og Per Furuseth over et gråhegrereir på Geilo, ca. 2,5 km. fra hekkeplassen i -88. Det lå 6,5 m. oppe i en ca. 10 m. høy furu. Reirmaterialet bestod nesten utelukkende av bjørkeris. Det var stort; 1 m. i diameter og ca. 20 cm. høyt. Det var en del skitt i reiret, og vegetasjonen på bakken under bar preg av å være utsatt for sterke saker. Ut fra dette kunne det tyde på at det hadde vokst opp unger i reiret, trolig året før. Tidligste tidspunkt for egglegging her vil trolig være tidlig i mai, og med 16-17 uker frem til flyvedyktig alder på ungene (Lundevall 1983) skulle ungene ha vært i området dersom hekkingen ble vellykket her dette året. Ut fra teorien om at det kunne være flere reir her satte vi i gang å lete. Fjellbjørkeskog med innslag av furu skulle gjøre det lettvinnt å få oversikt, trodde vi. Letingen ble resultatløs.

17.05.93 var vi igjen på stedet, gråhegre var ikke å se, men sannelig fant vi et reir til, bare 20m. fra det andre reiret. Dette var noe mindre, og mye tydet på at det ikke hadde vært vellykket hekking i det. Men hadde det vært bygd i år? Det er lite trolig, ut fra tilstanden til reiret så det ut til at det hadde ligget her vinteren igjennom. Vi hadde nok oversett det året før. Lokaliteten ligger i flatt terreng ca. 200m fra nærmeste vassdrag og aktuell fiskeplass.

Gråhegra er nå påvist hekkende flere steder i Buskerud, også i Hallingdal.
Foto: Lars Egil Furusest.

Ut fra disse tilfeldige funnene tyder det på at det foregår noe spredt gråhegrehekkinger i distriktet, selv så langt fra kysten og opp mot fjellet (780 m.o.h.). Det er grunn til å tro at dette forekommer spredt over hele fylket. Det er ingenting som skulle tilsi at forholdene ligger bedre til rette for gråhegra på Geilo. Så det er bare å sette i gang å lete! Det kan derimot se ut til at vi mangler de store og sikre koloniene.

Referert litteratur

- Bergman, G. 1963. *Fuglenes Liv*. Cappelen. Oslo.
- Breihagen, T. 1976. Faunistisk rapport fra Buskerud til og med 1975. *Sterna* 15: 159-167
- Breihagen, T. 1992. Avifaunistisk rapport fra Buskerud 1983-1990. *Vår Fuglefauna* 15: 227-232.
- Haftorn, S. 1971. *Norges Fugler*. Universitetsforlaget. Oslo
- Lundevall, C-F 1983. *Fuglene Våre*. Aschehoug & Co. Oslo.

DVERGSPETT - OPPROP !!

Dvergspetten har blitt sjeldnere i våre naboland Sverige og Finland de siste årene. Mye tyder på at dette også er tilfelle her i Norge, men vi har ingen kunnskaper på om tilbakegangen i Norge er like dramatisk som i Sverige og Finland. Vi vil pga. dette kartlegge dvergspettens utbredelse etter atlas-perioden. Prosjektet er landsomfattende og vi ønsker opplysninger fra alle kommuner i Norge.

Vi ønsker opplysninger fra hele året, fra og med 1990 og nyere. Det er viktig å få oppgitt både dato og årstall. Stedsangivelse bør helst være UTM-referanser (M 711-serien), men beskrivelse med stedsnavn o.l. går også bra. Vi vil fortrinnsvis bruke hekkedkodene som ble brukt i atlas-prosjektet. Dersom du har registrert dvergspetten i hekkeperioden er det best at du bruker atlaskoder ved rapportering. Men vi vil svært gjerne ha opplysninger selv om du ikke bruker atlaskodene. Atlaskodene er som følger:

Ingen indikasjon på hekking

A1 Observert i hekkeiden uten indikasjon på hekking.

Mulig hekking

B2 Observert i hekkesesongen i biotop som kan karakteriseres som mulig hekkebiotop.

B3 Syngende hann eller hekkelåt hørt i hekkesesongen.

Sannsynlig hekking

C4 Et par observert i et område som kan karakteriseres som hekkebiotop for arten.

C5 Tilsynelatende permanent hevdning av hekkerevir. Dette må være basert på observert hevdning av hekke-territorium på samme sted på minst to forskjellige dager med et mellomrom på minst en uke.

C6 Paringslek, kurtisespill.

C7 Besøk av antatt reirplass.

C8 Opphisset atferd eller engstelige låter fra voksen fugl som kan indikere på at det trolig er unge eller reir i nærheten.

C9 Rugeflekk på fugl som er fanget.

C10 Reirbygging.

Konstatert hekking

D11 Observasjon av fugl som spiller såret eller utfører avledingsmanøver.

D12 Reir brukt samme sesong eller eggskall fra samme sesong.

D13 Nyelig fjærkledd unge som er lite flygedyktig.

D14 Voksen fugl kommer til reirplass på en måte som indikerer reirplass i bruk.

D15 Fugl med mat for unge.

D16 Reir med egg eller rugende fugl.

D17 Reir med unger sett eller hørt.

Ved hekking er vi interessert i hvilken art reirtreet er og hvilken tilstand treet er i (dødt / døende / levende). Det er ønskelig å få vite litt om biotopen omkring reiret: granskog, furuskog, løvskog (spesifiser dersom det er fjellbjørkeskog eller edelløvskog), blandingskog (spesifiser hvilke treslag som dominerer) eller elveskog (gråorsumpskog). Dersom du ikke har sett dvergspetten i dine områder er vi svært interessert i å vite det også.

Kontaktpersoner:

Bjørn Rangbru, Innherredsveien 118, 7044 Trondheim, tlf. 73 52 15 01 (kveld)
Magne Myklebust, St. Ing. Dahlsgt. 53, 7043 Trondheim, tlf. 73 53 59 54 (kveld)

NOF's årsmøte 1995 - I år møtes folket i Buskerud

Norsk Ornitologisk Forenings årsmøte for 1995 er lagt til Buskerud og Drammen. Dette er så vidt vi vet - og vi har vært med i foreningen noen år, første gangen årsmøtet for hovedforeningen er lagt til vårt fylke. Derfor kjære fylkesmedlemmer - støtt opp om arrangementet. Underveis er det mye interessant som er tenkt avviklet.

I skrivende stund - medio februar - er ikke alle biter mht. temaer osv. på plass, men det begynner å ligne noe, og her bør det være noe for enhver smak. Årsmøtet med alt dets innhold er tenkt avviklet over én kveld pluss tre dager (fra torsdag 27. til søndag 30. april). På denne tida skjer jo utviklingen med rivende fart også utendørs. Derfor er det lagt opp til mange mindre ekskursjonstilbud i nedre del av Buskerud, mens hovedkursjonen er foreløpig tenkt lagt til Sandebukta, Gyltesøgrunden og Grunnane i nordre Vestfold.

De langveisfarende er tenkt innlosjert på Quality Hotel i Drammen, men kjenner vi folket rett, kan det vel tenkes at noen også overnatter hos familie eller venner og bekjente i nærheten.

Det er som nevnt noen løse baller igjen i programmet, men den første kvelden vil bl.a. bestå i et bli-kjent-med Buskerud-foredrag ved Tom Schandy. Kl. 06.00 den påfølgende morgen er det mulig å bli mer kjent med den lokalt mye omtalte Langmyrdammen ved Konnerud. Seinere på dagen 28/4 blir det bl.a. ringmerkingsmøte, andre møter innen diverse komitéer og utvalg, noe om NOF's internasjonale arbeid og - forhåpentligvis - et foredrag om internasjonalt fuglevern.

Kl. 05.30 lørdag 29/4 er Fiskumvannet - etter manges oppfatning selve juvelen i Buskerud-ornitologiens krone, tenkt avlagt et besøk. Samme morgen vil det også bli tilbud om turer til Linnestranda i Lier og Miletjern ved Mjøndalen. Seinere denne dagen skal Viggo Ree og Svein Dale ta for seg innførte arter i norsk fauna, og denne sekvensen er tenkt avsluttet med en debatt.

Selve årsmøtet starter kl. 14.30 samme dag (lørdagen) og det er foreløpig satt av 3 1/2 time til disse forhandlingene. Det kan nok synes knapt med tanke på de siste års årsmøter, men hvis alle aktører har gjort hjemmeleksa si godt nok, og de deltagende viser en viss møte- og debattkultur, bør dette tidsskjemaet holde. Det er litt vesentlig at det holder, fordi festmiddagen etter planen skal starte allerede kl. 18.30, og maten bør jo være varm - også selv om temperaturen under årsmøtet eventuelt måtte ha vært det...

Søndag er oppbruddsdag, og umiddelbart etter utsjekking går turen til de tidligere nevnte lokaliteter i nordre Vestfold. Vi sier bare vel møtt og god fornøyelse. Spørsmål om arrangementet kan rettes til vår fylkesformann, Torkild Jensen. Han har telefon 32 88 46 16.

Anders H.

Ps.: Husk kikkert! Ds.

Åssida-prosjektet -

Nå er det i full gang!

Mange er de fuglefolk som har startet sin karriere med noe fuglekasser for meis, stær eller fluesnapper. Noen av oss - men kanskje ikke mange nok, har fortsatt oppover i voksen alder, og har heller ingen intensjoner om å trekke inn årene med det første (håper vi...).

Av Anders Hals

Siden første halvdel av 60-tallet har fuglekasser vært en del av forfatterens hverdag noen dager hver ettervinter og forsommer. Tallet lå i mange år på 30-40, men mot slutten av 70-årene ble jeg stadig sterkere involvert i aktivitetene på Averøya Feltstasjon på Ringerike, og jeg fant kasseprosjektet der så interessant at samme type arbeid også på hjemlig grunn ble vesentlig trappet opp. Det førte til at det fem-seks år seinere hang nærmere 200 kasser rundt i skogen ved Hals, Vestfossen.

Det var hele tida vanskelig å få med andre på dette opplegget, men nå synes de tidene forbi. Dét skyldes at Naturvernforbundet i Øvre Eiker tok opp hansken - en hanske altfor mange av fuglefolket dessverre ikke har fattet den helt store interessen for - i alle fall ikke hva angår aktiv innsats (så fikk jeg sagt dét, også).

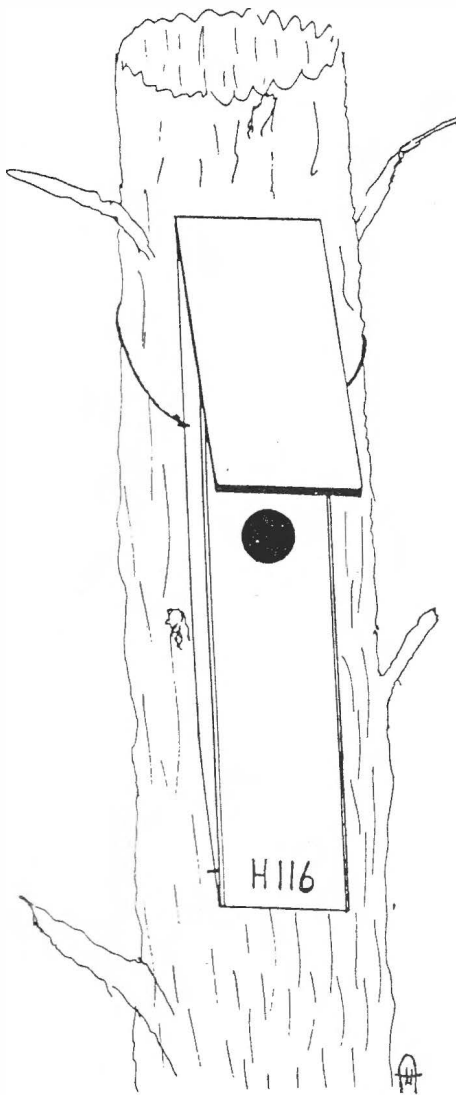
Naturvernforbundet tok kontakt her og der - bl.a. med den kommunale miljøvernrådgiveren, og etter hvert kom en rekke arbeidsledige igang med kassesnekring. I fjor satte vi ut 82 kasser, hvorav 32 for stær. I år skal det settes ut adskillige flere - vi snakker antydningssvis om flere hundre, og noen er alt satt ut. Tanken er å følge opp enkeltområder relativt nøye, og hovedsatsingsområdet er - som stikkittelen antyder - Åssida på Fiskum i Øvre Eiker.

Innen NOF Øvre Eiker har vi ei egen kasse- og ringmerkingsgruppe, som ledes av undertegnede. Alle hans gamle, «private» kasser er lagt inn i opplegget, hvilket innebærer at vi ved siste opptelling/åjourføring hadde ca. 300 kasser inne i systemet.

Kulturlandskapsprosjekt

Etter å ha fulgt med på bestanden av bl.a. stær var det med undring jeg så siste års resultater. Stærbestanden har gått jevnt nedover de siste 20 årene uten at årsakene har vært helt entydige. Denne arten som tidligere stortrivdes under isundslåtte takstein, takåser osv., forsvant fra gamle hekkeplasser. At takene på hovedbygninger og ulike typer av uthus i den samme perioden stadig oftere ble dekket med plater, er sikkert én av grunnene.

Dette ønsket vår nårværende formann i NOF Øvre Eiker, Per Øystein Klunderud, å gjøre noe med. I egenskap av bl.a. fylkessekretær i naturvernforbundet i Buskerud fikk han med seg de rette personene på et kulturlandskapsprosjekt. Dette ble lagt til Åssida, som for uinnvidde er strekningen fra Råen nede mot Fiskumvannet og langs østsida av dalføret sørover mot Sandsvær i Kongsberg kommune.

Støren hører kulturlandskapet til, og sentralt i prosjektet er oppsetting av kasser for stær i det aktuelle området. En rask taksering før kassene ble satt ut, viste at antall hekkende par på bygninger i området neppe oversteg 15 i 1993. Det ble satt ut 17 kasser 12. april, selv om all tradisjon tilsier at de burde vært satt ut minst 14 dager tidligere.

Voldsomt tilslag

Dette til tross - da vi sjekket kassene 5. juni var det på det nærmeste flyvedyktige unger i fem av kassene, mens ungene i ni andre kasser allerede hadde fløyet ut. Vanligvis bygger stærren ganske mye inni ei kasse. Reir-materialene kan ofte ligge fem-seks cm oppover i kassa, men ikke i noen av de 14 kassene med reir, var det annet enn noe tynt klisseri i bunnen. Dette tar jeg som tegn på at fuglene hadde hatt det brenntravelt med å ordne hus og hjem.

Vi vil følge utviklingen nøye i årene som kommer for om mulig å se en tendens i det hele. Det er imidlertid også satt ut en rekke kasser for småfugl - og flere skal det bli. I fjor satte vi ut 58 kasser rundt et par store eplehager ved Råen, og det var fugl i ca. 50% av kassene. Et interessant trekk ved fjoråret og småfuglkassene var usedvanlig mange vepsebol. Vepse- og humlebol finner jeg hvert eneste år i kassene, men antall vepsebol i fjor var ca. 4 ganger et normalår.

Hvorvidt dette skyldes at kassene stod nær ved eplehager, skal være usagt. Det er håpet at årene framover kan si oss noe mer om dette, og uansett hvordan ting tar iveri - Prosjekt Åssida vil forhåpentligvis i mange år ta mye av tida til lokale

fuglefolk. Prosjektet er meget interessant, og på mange måter langt mer matnyttig en svært mye av det fuglefolk på Eiker har drevet med de siste ti-årene. Det snakkes mye om rekruttering av nye folk til vårt miljø og det er ialle fall denne skribentens klare oppfatning at skal man få med seg folk i dag, må de tilbys noe, og et velsmurt opplegg på fuglekassesektoren burde være midt i blinken. Det er nettopp det Prosjekt Åssida har gjort, og vi er spente på fortssettelsen.

Buskskvetten - informasjon til tidsskriftkontaktene:

Frist for innlevering av stoff:

Felles for alle typer av bladproduksjoner - også vår - er at stoff må være redaksjonen ihende innen en viss tidsfrist. Dette kalles dead-line, og med utgivelsesfrekvens slik det legges opp til foreløpig i 1995 (to numre) settes med dette dead-line for Buskskvetten 2/95 til 30. juni 1995.

Retningslinjer for forfatterne:

OVERSKRIFT: Overskrifta bør være så stor at den skiller seg tydelig ut fra de skriftstypene som brukes i selve teksten (den såkalte brødteksten). Alle som har muligheter til det, bør lage overskriftene sjøl. Går ikke dét, kan du skrive på med vanlig blyant.

INGRESS: Det bør lages innledning/sammendrag til selve artikkelen. Den skrives med halvfete typer under overskrifta. Forfatterens navn (byline) kan du gjerne skrive rett under ingressen.

LINJEAVSTAND: Enkel linjeavstand skal brukes. Halvannen eller dobbel linjeavstand skal ikke benyttes (blir ikke mer stoff av den grunn).

SIDEMARGER og «MARG» OVER/UNDER: Sidemargene skal være ca. 2,4 cm. Oppe og nede skal det være åpne rom på ca. 3,0 cm.

TRUEDE ARTER: Truede arter må omtales med forsiktighet, og redaktøren forbeholder seg retten til å fjerne lokale stedsnavn fra artiklene.

INNFØRING: Skriv inn mauskriptene med god skrivemaskin. Det beste er en PC med laserskriver, men en god, vanlig skrivemaskin gjør også jobben.

SKRIVEFEIL: Alle kan skrive feil - ikke minst redaktører, men gjør alt du kan for å unngå «trykkleifer». Få derfor en annen til å lese gjennom før du leverer manuskriptet.

FUGLETEGNINGER: Behovet for gode tegninger/illustrasjoner av fugler er skrikende, og vi ønsker kontakt med folk som kan bruke blyanten på den måten. Husk å legge ved navn og adresse dersom du ønsker tegningen i retur.